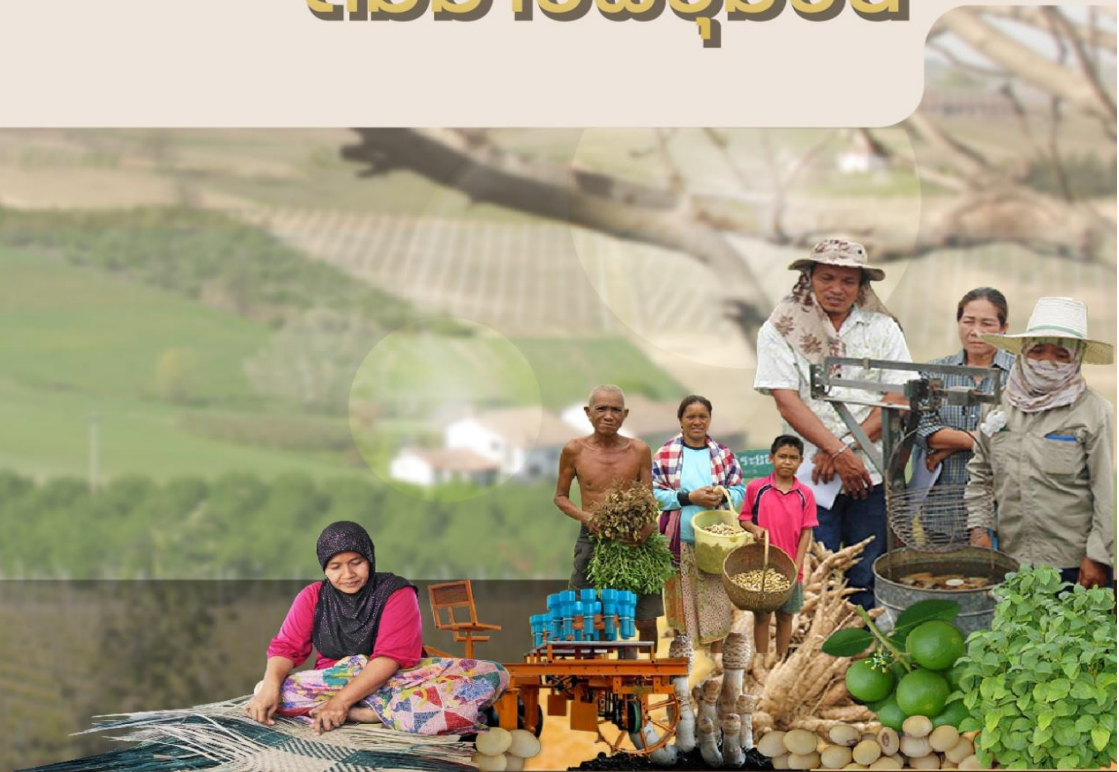

แนวทางการสร้าง

สัมมาชีพชุมชน

กรมการพัฒนาชุมชน
กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

การส่งเสริมการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล ซึ่งตอบสนองนโยบายรัฐบาลเรื่อง การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน จากพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายที่ผ่านการให้การศึกษาด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสำรวจข้อมูลและจัดเวทีประชาคมทำแผนชุมชนในปี ๒๕๕๙ ตามแผนยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท (ยุทธศาสตร์ที่ ๑) ซึ่งได้กำหนดกระบวนการขับเคลื่อนที่เริ่มต้นด้วยการพัฒนาทักษะ การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับปราชญ์ชุมชน เพื่อให้กลับไปสร้างทีม และจัดฝึกอบรมอาชีพ ให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน โดยใช้พื้นที่ในบ้านปราชญ์ชุมชนหรือ ศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ เพื่อมุ่งหมายให้ครัวเรือนที่เข้ารับการฝึกอาชีพมีความรู้ และ ปฏิบัติอาชีพได้จริง จนพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับครัวเรือน และต่อยอดสู่การรวมกลุ่ม จัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเข้มแข็งต่อไป

เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานขับเคลื่อนการสร้าง สัมมาชีพชุมชนแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน อาทิ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนในระดับ จังหวัด/อำเภอ ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน และทีมสนับสนุนการขับเคลื่อน สัมมาชีพชุมชนในทุกระดับ กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้จัดทำแนวทางการสร้างสัมมาชีพชุมชนเล่มนี้ เพื่อสนับสนุนการทำงานทั้งในระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่ เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติงาน ที่ชัดเจนเป็นรูปแบบเดียวกัน ส่งผลให้การสร้างสัมมาชีพชุมชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรมการพัฒนาชุมชน

ตุลาคม ๒๕๕๙

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑	บทนำ	๑
	ความเป็นมา	
	นิยามศัพท์	
ส่วนที่ ๒	กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๔
ส่วนที่ ๓	การสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน	๒๑
ส่วนที่ ๔	การยกระดับต่อยอดการสร้างสัมมาชีพชุมชน	๒๗

ภาคผนวก

หลักเกณฑ์การประเมินครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

แบบฟอร์มรูปเล่มแผนชุมชนระดับตำบล

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

แบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

แบบฟอร์มแผนปฏิบัติการสร้างสัมมาชีพชุมชน

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมลดความเหลื่อมล้ำในสังคมเป็น ๑ ใน ๑๐ ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามแผนฯ และรัฐบาลได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน ๑๑ ด้าน ซึ่งมีนโยบายการลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญ ที่มุ่งหวังแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปากท้องของประชาชนในระดับล่างที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยมีแผนงานที่สำคัญ คือ แผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งได้มอบให้กระทรวงมหาดไทยที่มีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานหลักบูรณาการไปสู่การปฏิบัติ

ปัจจุบันนี้สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของประชาชนภาคการเกษตรในชุมชนมีภาวะความเสี่ยงของอาชีพภาคเกษตรกรรมที่เกิดจากการประกอบอาชีพแบบดั้งเดิม เช่น ปลูกพืชเชิงเดี่ยว โรคพืช ราคาผลผลิตตกต่ำ การไม่มีอาชีพหรือรายได้เสริม หลังฤดูการผลิตและยังมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอาชีพค่อนข้างน้อย ส่วนกลุ่มอาชีพที่มีอยู่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเพียงพอ ส่งผลให้ประชาชนต้องเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพในเมือง และมีส่วนราชการที่มีสถานที่หรือศูนย์ฝึกอบรมซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์ฝึกอาชีพ/แหล่งเรียนรู้การประกอบอาชีพได้ แต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ประกอบกับมีปราชญ์ชุมชนด้านอาชีพที่เชี่ยวชาญและประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพด้านต่าง ๆ อยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน แต่มีส่วนน้อยที่สามารถถ่ายทอดให้คนอื่นนำไปทำตามให้สำเร็จได้

ดังนั้นด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าวข้างต้น การดำเนินการในปี ๒๕๖๐ นี้ จึงมุ่งเน้นที่การยกระดับเศรษฐกิจฐานราก นั่นคือ “รายได้” ที่ต้องทำให้ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยการสร้างอาชีพจึงเป็นที่มาของ “สัมมาชีพชุมชน” ซึ่งกำหนดแผนการสร้างสัมมาชีพชุมชนบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีเป้าหมาย คือ ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้ ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน รวม ๔๗๑,๓๘๐ ครัวเรือน นั่นคือ ๒๐% ของหมู่บ้านในประเทศไทยโดยให้ชาวบ้านสอนชาวบ้านในสิ่งที่เขาอยากทำ ฝึกปฏิบัติจริงให้สามารถนำไปเป็นอาชีพได้ เพราะข้อเท็จจริงในทุกพื้นที่จะมีคนเก่งในแต่ละอาชีพอยู่แล้ว เช่น ทำนาได้ผลผลิตสูง ทำสวนเก่ง หรือทางช่างแกะสลัก และการแปรรูปอื่น ๆ ซึ่งจะคัดเลือกและจัดเวทีฝึกทักษะการสอนการนำเสนอให้กับคนเก่งเหล่านี้ ยกให้เป็น “วิทยากรสัมมาชีพชุมชน” หลังจากนั้นกลับไปสร้างทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน แล้วเปิดรับลูกศิษย์

ที่สนใจอยากฝึกอาชีพในแต่ละประเภทอาชีพหมู่บ้านละ ๒๐ คน รวมเป็น ๔๗๑,๗๘๐ คนหรือครัวเรือน เมื่อผ่านการฝึกปฏิบัติแล้วขั้นพื้นฐานที่สุดก็จะสามารถสร้างอาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสร้างรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ขณะที่ส่วนหนึ่งมีความก้าวหน้าก็จะมีแหล่งทุนสนับสนุนต่อยอดอาชีพสร้างผลผลิต สร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมาเข้าสู่ระบบ OTOP เพื่อขยายตลาดในวงกว้างต่อไป ดังนั้น จึงได้กำหนดดำเนินกิจกรรมสร้างสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐ โดยใช้พื้นที่เป้าหมายตามพื้นที่ในความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน เป็นพื้นที่ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนในหมู่บ้านเป้าหมายดังกล่าวมีโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพให้เกิดสัมมาชีพชุมชนเพื่อสร้างรายได้ที่ส่งผลให้เศรษฐกิจฐานรากเติบโตไปได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

นิยามศัพท์

๑. สัมมาชีพ หมายถึง อาชีพที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม และมีรายได้มากกว่ารายจ่าย เป็นความพยายามที่จะปรับจากการทำมาหากินเป็นทำมาค้าขาย โดยไม่ได้เอากำไรสูงสุดเป็นตัวตั้ง หรือเป็นเป้าหมายสุดท้าย และต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคม กล่าวคือ ความสุขของตนและคนทำงาน รวมถึงประโยชน์ของผู้บริโภค และผู้รับบริการเป็นหลัก

๒. ประชาญชุมชน หมายถึง ผู้ที่ประกอบสัมมาชีพ จนมีความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพ หรือมีความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้น ๆ ประสบความสำเร็จและมีความมั่นคงในอาชีพเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน พร้อมมีจิตอาสาที่จะถ่ายทอดและขยายผลไปยังบุคคลอื่น ๆ ในชุมชน

๓. วิทยากรสัมมาชีพชุมชน หมายถึง ประชาญชุมชนที่ผ่านการอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน สถาบันการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

๔. ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน หมายถึง ทีมประชาญชุมชนของหมู่บ้าน ๆ ละ ๕ คน ประกอบด้วย วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ ๑ คน และประชาญชุมชนที่เข้าร่วมเป็นทีมเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน

๕. ผู้นำสัมมาชีพชุมชนระดับตำบล หมายถึง วิทยากรสัมมาชีพชุมชนตามข้อ ๓ ที่ผ่านการพัฒนาตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) ตำบลละ ๑-๒ คน

๖. ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ หมายถึง ครัวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน) จำนวนหมู่บ้านละ ๒๐ ครัวเรือน ที่แสดงความประสงค์ต้องการเข้ารับการฝึกอาชีพตามแบบสำรวจความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชน

๗. ครีวเรือนสัมมาชีพชุมชน หมายถึง ครีวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน) จำนวนหมู่บ้านละ ๒๐ ครีวเรือนที่ผ่านการอบรมส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ วัน และหมายความรวมถึงครีวเรือนสัมมาชีพชุมชนเพิ่มเติมอีกอย่างน้อย ๑๐ ครีวเรือน ที่ขยายผลตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

๘. ครีวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง หมายถึง ครีวเรือนสัมมาชีพชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดในระดับจังหวัด หรือระดับภาค

๙. ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน หมายถึง กลุ่มองค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชน ๔ องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนหรือคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทยหรือคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.)/คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.)/ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทยหรือคณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ และสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด/อำเภอหรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

๑๐. กลุ่มอาชีพ หมายถึง กลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใหม่จากการรวมตัวของผู้แทนครีวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน) ตั้งแต่ ๕ ครีวเรือนขึ้นไป ซึ่งผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ วัน ที่มีการประกอบอาชีพเดียวกันหรือประเภทอาชีพเดียวกันมาร่วมกันดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ

กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

เป้าหมาย>> ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพและมีรายได้

ส่วนที่ ๒

กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การสร้างสัมมาชีพชุมชน...เป็นกระบวนการให้ชาวบ้านสอนชาวบ้าน ซึ่งมีโครงการที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องสัมพันธ์กัน ใน ๓ ลักษณะคือ โครงการหลัก จำนวน ๕ โครงการ โครงการสนับสนุน จำนวน ๓ โครงการ และโครงการยกระดับต่อยอด จำนวน ๗ โครงการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

โครงการหลัก จำนวน ๕ โครงการ ประกอบด้วย

๑. โครงการพัฒนาผู้นำสัมมาชีพ

๑.๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ตรวจสอบปราชญ์ชุมชนเป้าหมายที่จะเข้ารับการอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ซึ่งต้องตรงกับจำนวนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน ๑ ละ ๑ คน รวมทั้งสิ้น ๒๓,๕๘๙ คน และเป็นบุคคลเดียวกับฐานข้อมูลตามแบบรายงานปราชญ์ชุมชนหรือผู้ประสบความสำเร็จหรือเชี่ยวชาญในอาชีพเพื่อเตรียมเข้ารับการฝึกอบรมเป็นวิทยากรสัมมาชีพ ที่จังหวัดได้รวบรวมส่งให้กรมฯ เรียบร้อยแล้วหรือหากมีการเปลี่ยนแปลง เพื่อจกได้บุคคลที่จะขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนได้ ขอให้จังหวัดดำเนินการปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลและแจ้งให้กรมฯ ทราบตามแบบทะเบียนข้อมูลทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

๑.๒ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ แจ้งให้ปราชญ์ชุมชนเป้าหมายในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน ๑ ละ ๑ คน เดินทางเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” ณ ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นไปตามแผนการฝึกอบรมที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด จำนวนรุ่นละ ๔ วัน เพื่อเพิ่มพูนทักษะด้านการถ่ายทอดความรู้และการจัดกระบวนการสัมมาชีพชุมชน และสามารถกลับไปทำหน้าที่เป็น “วิทยากรสัมมาชีพชุมชน” ในระดับหมู่บ้านได้อย่างมีคุณภาพ

๒. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทีมปราชญ์ชุมชนตามประเภทอาชีพและวางแผนปฏิบัติการฝึกอาชีพให้กับประชาชนในหมู่บ้าน

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ปราชญ์ชุมชนที่ได้รับการคัดเลือกในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ และผ่านการอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จำนวน ๒๓,๕๘๘ หมู่บ้านๆ ละ ๑ คน รวมทั้งสิ้น ๒๓,๕๘๘ คน โดยมีกรอบการเรียนรู้ **ตามตารางที่ ๑**

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๑-๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙-มีนาคม ๒๕๖๐) **ดำเนินการ ๑ วัน**

ตารางที่ ๑ กรอบการเรียนรู้การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๑. สร้างความรู้ความเข้าใจ การสร้างสัมมาชีพชุมชน	- เพื่อให้วิทยากรสัมมาชีพชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสัมมาชีพชุมชน	- ชี้แจงแนวทางโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน - ให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชน อธิบายความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ➤ ความเป็นมาของโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน ➤ ความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชน ➤ กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ➤ ฯลฯ	- เอกสาร - Power Point	- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ - ควรมุ่งเน้นการปรับกระบวนการคิด และทัศนคติที่ดีต่อการสร้างสัมมาชีพชุมชน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๒. ฝึกการวิเคราะห์สถานการณ์ความต้องการอาชีพของประชาชนในหมู่บ้าน	- เพื่อให้วิทยากรสัมมาชีพชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้านที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจชุมชนและสอดคล้องกับศักยภาพและบริบทชุมชน	- บรรยายให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้าน และให้ข้อมูลสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจชุมชน ทิศทางการตลาดของ OTOP จังหวัด และกิจกรรมของบริษัทประชา รัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด - ฝึกปฏิบัติการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพจากแบบความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชนที่ได้สำรวจไว้แล้ว โดย ➤ การจัดกลุ่มความต้องการอาชีพ ➤ การวิเคราะห์ทิศทางการตลาดของอาชีพที่จะก่อให้เกิดรายได้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแนะนำอาชีพแก่ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ	- เอกสาร - Power Point - ตัวอย่างอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพที่ประสบความสำเร็งเหมาะกับพื้นที่	- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ - ควรฝึกการวิเคราะห์อาชีพที่เชื่อมโยงกับตลาด,สร้างผลผลิต สร้างผลิตภัณฑ์เข้าสู่ระบบ OTOP และการดำเนินงานของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๓. จัดกลุ่ม วิทยากร สัมมนา ชุมชนตาม ประเภทอาชีพ	- เพื่อจัดกลุ่ม ประเภทอาชีพของ วิทยากรสัมมนา ชุมชนสำหรับใช้ สนับสนุน การสร้าง สัมมนาชุมชน	- รวบรวม วิเคราะห์ แยกแยะ และจัดกลุ่ม ประเภทอาชีพของ วิทยากรสัมมนา ชุมชน - จัดทำทะเบียน วิทยากรสัมมนา ชุมชนตามประเภท อาชีพ	- เอกสาร - Power Point - กระดาษ ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปกาว - บัตรคำ	- ควรถาม/ ตอบ เพื่อเน้น ย้ำความเข้าใจ - มอบ ทะเบียนฯ ให้กับ กลุ่มเป้าหมาย สำหรับใช้ ประโยชน์ใน การเสริมทีม ฝึกอาชีพให้กับ ครัวเรือนใน แต่ละหมู่บ้าน
๔. จัดทำ แผนปฏิบัติ การโครงการ เตรียมความ พร้อมทีม วิทยากร สัมมนา ชุมชนระดับ หมู่บ้านและ โครงการ ส่งเสริมการ สร้างสัมมนา ชุมชนใน ระดับหมู่บ้าน	- เพื่อให้วิทยากร สัมมนาชุมชน จัดทำแผนปฏิบัติ การโครงการ เตรียมความพร้อม ทีมวิทยากร สัมมนาชุมชน ระดับหมู่บ้านและ โครงการส่งเสริม การสร้างสัมมนา ชุมชนใน ระดับหมู่บ้าน	- ชี้แจงทำความเข้าใจ การดำเนินโครงการ เตรียมความพร้อมทีม วิทยากรสัมมนา ชุมชนระดับหมู่บ้านและ โครงการส่งเสริมการ สร้างสัมมนาชุมชนใน ระดับหมู่บ้าน - วิทยากรสัมมนา ชุมชนจัดทำแผน ปฏิบัติการ และแนวทาง การดำเนินงาน ทั้ง ๒ โครงการ	- แบบ ฟอร์มแผน ปฏิบัติการ - กระดาษ ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปกาว	- ควรถาม/ ตอบ เพื่อเน้น ย้ำความเข้าใจ

เงื่อนไข : ๑) โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยาการสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด ให้ดำเนินการเมื่อกลุ่มเป้าหมายผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” ครบทั้งจังหวัดหรือครบทั้งอำเภอ (กรณีมีจำนวนกลุ่มเป้าหมายปริมาณมาก) โดยสามารถจัดประชุมเป็นรุ่นได้ เพื่อให้กิจกรรมนี้เป็นจุดเชื่อมต่อการจัดประชุมเตรียมความพร้อมทีมวิทยาการสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดทำฐานข้อมูลวิทยาการสัมมาชีพชุมชนตามแบบฟอร์มที่กรมฯ กำหนด เพื่อนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนาและการใช้ประโยชน์

๓. โครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยาการสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอส่งเสริมและสนับสนุนการจัดประชุมเตรียมความพร้อมทีมวิทยาการสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างทีมวิทยาการสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านให้มีความพร้อม สามารถจัดการฝึกอบรมอาชีพ ให้กับประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประชาชนชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคการเกษตรและชนบท จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน ๗ ละ ๕ คน รวมทั้งสิ้น ๑๑๗,๙๔๕ คน

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๑-๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙ – มีนาคม ๒๕๖๐) ดำเนินการหมู่บ้านละ ๓ วัน
ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ ดำเนินการร่วมกับวิทยาการสัมมาชีพชุมชน หมู่บ้านละ ๑ คน ที่ผ่านการอบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” คัดเลือกประชาชนเพิ่มเติมอีกหมู่บ้านละ ๔ คน เพื่อร่วมทำหน้าที่เป็นทีมวิทยาการสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ๗ ละ ๕ คน โดยคัดเลือกจากฐานข้อมูลตามแบบสำรวจประชาชนหรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รวบรวมส่งให้กรมฯ เรียบร้อยแล้ว หรือหากมีการเปลี่ยนแปลง ขอให้ปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลและจัดส่งให้กรมฯ ทราบตามแบบทะเบียนข้อมูลทีมวิทยาการสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

๓.๒ ประชุมปรึกษาหารือเพื่อวางแผน ออกแบบ วิธีการจัดประชุมฯ โดยมีเนื้อหาที่สำคัญในการประชุมเพื่อพัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการทำหน้าที่เป็นทีมวิทยาการสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ในการเตรียมความพร้อมให้กับครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพต่อไปซึ่งมีกรอบการเรียนรู้ ตามตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ กรอบการเรียนรู้การเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านประชุมเตรียมความพร้อมตามกรอบการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีทีมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ และหน่วยงานภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/ อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
วันที่ ๑-๒ ๑. สร้างความรู้ความเข้าใจการสร้างสัมมาชีพชุมชน	- เพื่อให้ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสัมมาชีพชุมชน	- ชี้แจงแนวทางโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน - ให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชน อธิบายความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ ➢ ความเป็นมาของโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน ➢ ความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชน ➢ กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ➢ ฯลฯ	- เอกสาร - Power Point	- ควรถาม/ตอบเพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ - ควรมุ่งเน้นการปรับกระบวนการคิด และทัศนคติที่ดีต่อการสร้างสัมมาชีพชุมชน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๒. สร้างทีม วิทยากร สมาชิก ชุมชน ระดับ หมู่บ้าน	- เพื่อให้ทีม วิทยากร สมาชิกชุมชน ระดับหมู่บ้าน ขับเคลื่อนการ ส่งเสริมการ สร้างสมาชิก ชุมชนในระดับ หมู่บ้านได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ประสบ ผลสำเร็จอย่าง เป็นรูปธรรม	- ถ่ายทอดความรู้ เทคนิค ของ การเป็นวิทยากรผู้นำสมาชิก โดยปราชญ์ชุมชนที่ผ่านการ อบรมหลักสูตร “วิทยากรผู้นำ สมาชิก” จากศูนย์ศึกษาและ พัฒนาชุมชน - จัดทีมวิทยากรสมาชิกชุมชน ระดับหมู่บ้าน พร้อมมอบหมาย ภารกิจหน้าที่ ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับและติดตาม ครัวเรือนเป้าหมายที่ผ่านการ อบรมอาชีพ ซึ่งเรียกว่า “ครัวเรือนสมาชิกชุมชน” โดย ๑ หมู่บ้านให้แบ่งสัดส่วนของ ทีมวิทยากรสมาชิกชุมชนระดับ หมู่บ้าน ๑ คน ต่อ ครัวเรือน สมาชิกชุมชน ๔ ครัวเรือน - ทบทวนและจัดทำแผนปฏิบัติ การฝึกอบรมอาชีพและส่งเสริม สนับสนุน กำกับและติดตาม ครัวเรือนเป้าหมายที่ผ่านการ อบรมอาชีพ ซึ่งเรียกว่า “ครัวเรือนสมาชิกชุมชน”	- เอกสาร - แบบฟอร์ม แผนปฏิบัติ การ - Power Point - กระดาษ ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปกาว	- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความ เข้าใจ - ควรสนับสนุน การเตรียม ประเด็น/เนื้อหา การถ่ายทอด ความรู้ของ ปราชญ์ชุมชนที่ ผ่านการอบรม - จัดทำ แผนปฏิบัติการ ตามแบบฟอร์ม ที่กรม ฯ กำหนด

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/ อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๓. การวิเคราะห์สถานการณ์ความต้องการอาชีพของครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ	- เพื่อให้มีข้อมูลอาชีพที่สร้างรายได้และตรงกับความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ	- ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการอาชีพจากแบบความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชนที่ได้สำรวจไว้แล้ว โดยจัดกลุ่มความต้องการอาชีพ แล้วจึงวิเคราะห์ให้เชื่อมโยงกับตลาด,สร้างผลผลิตสร้างผลิตภัณฑ์เข้าสู่ระบบ OTOP และการดำเนินงานของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด - จัดเตรียมพื้นที่ฝึกอบรม พื้นที่ดูงาน วัสดุ/อุปกรณ์ การสร้างสัมมาชีพชุมชน	- แบบความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชน - กระดาษฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปขาว	- ควรวิเคราะห์เปรียบเทียบอาชีพเดิมกับอาชีพใหม่หรือที่พัฒนาขึ้นว่ามีโอกาสสร้างรายได้เพิ่มขึ้น - ผลจากการวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลแนะนำเพื่อการตัดสินใจคัดเลือกอาชีพเพื่อการฝึกอบรมของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
<u>วันที่ ๓</u> การเตรียมความพร้อมครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ	- เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถฝึกอาชีพได้บรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม	- ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านลงพื้นที่เยี่ยมเยียนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพทั้ง ๒๐ ครัวเรือน โดยแบ่งตามสัดส่วนของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ๑ คน ต่อ ๔ ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ เพื่อ ๑) ให้ความรู้เรื่องสัมมาชีพชุมชน อธิบายความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ➢ ความเป็นมาของโครงการสร้างสัมมาชีพชุมชน ➢ ความสำคัญของการสร้างสัมมาชีพชุมชน ➢ กระบวนการสร้างสัมมาชีพชุมชนที่เกี่ยวข้อง ๒) ทบทวนความต้องการของครัวเรือนเป้าหมายว่ายังคงมีความสนใจหรือต้องการฝึกอาชีพ หรือเปลี่ยนแปลงอาชีพหรือไม่ ซึ่งกรณีที่ไม่ต้องการฝึกอาชีพให้ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านหาครัวเรือนอื่นทดแทน หรือต้องการเปลี่ยนอาชีพให้เปลี่ยนอาชีพตามคำแนะนำของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านได้ ๓) แจ่งวันฝึกอบรมอาชีพ พร้อมทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านและครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ ๔) กรอกข้อมูลในแบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ๕) ประสานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เพื่อจัดเตรียมวัสดุสนับสนุนการฝึกอาชีพก่อนเริ่มการอบรมโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน (จำนวน ๕ วัน)	- แบบติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน	- ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านควรมุ่งเน้นการให้ข้อมูลอาชีพที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์มาแล้วเมื่อวันที่ ๒ ของโครงการนี้

เงื่อนไข : ๑) โครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมนาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ให้ดำเนินการหลังจากปราชญ์ชุมชนหมู่บ้านละ ๑ คน ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิทยากรสัมนาชีพชุมชนระดับจังหวัดเรียบร้อยแล้วเพื่อให้กิจกรรมนี้เป็นจุดเชื่อมต่อกับกระบวนการส่งเสริมการสร้างสัมนาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน

๒) จัดทำฐานข้อมูลทีมวิทยากรสัมนาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ตามแบบฟอร์ม ที่กรมฯ กำหนด เพื่อการนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนาและการใช้ประโยชน์

๔. โครงการส่งเสริมการสร้างสัมนาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอส่งเสริมและสนับสนุนการส่งเสริมการสร้างสัมนาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอาชีพตามแนวทางสัมนาชีพชุมชนแก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่ ๑ จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน ๆ ละ ๒๐ คน รวมทั้งสิ้น ๔๗๑,๗๘๐ คน โดยเน้นผู้แทนครัวเรือนยากจนตามเกณฑ์ จปฐ. เป็นกลุ่มเป้าหมายแรก

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาสที่ ๑-๒ (ตุลาคม ๒๕๕๙ - มีนาคม ๒๕๖๐) ดำเนินการหมู่บ้านละ ๕ วัน
ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๔.๑ ทีมวิทยากรสัมนาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ คน ดำเนินการจัดฝึกอบรมสัมนาชีพชุมชนรายหมู่บ้านตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด โดยมีทีมเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ และภาคีการพัฒนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมให้การสนับสนุนโดยมีกรอบการเรียนรู้ตามตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ กรอบการเรียนรู้การส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
วันที่ ๑-๓ สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องอาชีพที่ต้องการเรียนรู้ (ความรู้ทางวิชาการ ประกอบ ด้วย แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และการ สาธิตอาชีพ ในเบื้องต้น)	- เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติอาชีพได้อย่างถูกต้อง	- วิทยากรสัมมาชีพชุมชนผู้เป็นเจ้าของอาชีพ ดำเนินการร่วมกับทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ถ่ายทอดความรู้ ในประเด็น ดังนี้ ➢ เล่าความเป็นมาของอาชีพ (ชี้ให้เห็นภาพความสำคัญของการทำอาชีพว่าให้ประโยชน์อย่างไร เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการเรียนรู้) ➢ อธิบายกระบวนการ/ขั้นตอนการประกอบอาชีพ และทักษะที่เป็นนวัตกรรมในการพัฒนาอาชีพจนเกิดรายได้ให้แก่ครัวเรือน (อธิบายให้ข้อมูลการประกอบอาชีพอย่างละเอียดในทุกขั้นตอน) ตัวอย่างเช่น อาชีพการปลูกมะนาวในวงบ่อ มีสาระความรู้ที่ต้องเรียนรู้ ดังนี้ ๑) การเลือกพันธุ์มะนาว ๒) ความรู้เรื่องดิน ที่เหมาะสม กับมะนาว ๓) ขั้นตอนการปลูก การดูแลรักษา ๔) การทำปุ๋ยที่เหมาะสมกับมะนาว ๕) การตอนกิ่งมะนาว ฯลฯ ➢ อธิบายความสำคัญของการจัดการอาชีพเพื่อพัฒนาและสร้างรายได้ โดยเชื่อมโยงกับการตลาดหรือการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือภาครัฐจังหวัด ทั้งนี้ การอธิบายควรมีตัวอย่างของจริง ประกอบการอธิบายให้ข้อมูลหรือมีการสาธิตไปพร้อมกับการให้ข้อมูล	- เอกสาร/สื่อความรู้ในเรื่องอาชีพ - กระดาษฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปขาว - วัสดุพืช/สัตว์เป็นของจริงที่นำมาประกอบ การสาธิต	- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ - ควรมุ่งเน้นการปรับกระบวนการคิด และทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพตามแนวทาง สัมมาชีพชุมชน - ทีมสนับสนุน การขับเคลื่อน การสร้าง สัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ ควรติดตามและให้กำลังใจในการฝึกอาชีพ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
วันที่ ๔ ศึกษา ศึกษาดูงาน	- เพื่อให้ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพมีโอกาสดูงานข้อมูลอาชีพและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการขั้นตอนการประกอบอาชีพที่ต้องการฝึกอบรม	- ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพทั้ง ๒๐ คน (ครัวเรือนละ ๑ คน) เดินทางไปศึกษาดูงานเพิ่มพูนความรู้และสร้างแรงจูงใจด้านอาชีพ ณ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงหรือศูนย์เรียนรู้ชุมชนหรือบ้านปราชญ์ชุมชนที่กำหนด	- เอกสาร/สื่อความรู้ในเรื่องอาชีพที่ดูงาน - กิจกรรมอาชีพที่ดูงาน	- ควรถาม/ตอบเพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ - ควรมุ่งเน้นการปรับกระบวนการคิดและทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน
วันที่ ๕ ฝึกปฏิบัติ ภายใน ครัวเรือน เป้าหมาย ที่ต้องการ ฝึกอาชีพ	- เพื่อให้ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพสามารถปฏิบัติอาชีพได้อย่างถูกต้อง เป็นรูปธรรม	- ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพทั้ง ๒๐ ครัวเรือน ดำเนินการฝึกปฏิบัติอาชีพ ณ บ้านของตนเอง โดยมีทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ให้การกำกับดูแลการฝึกปฏิบัติฯ ตามขั้นตอนการประกอบอาชีพที่ต้องการฝึก คนละ ๔ ครัวเรือน (สำหรับกรณีทำเป็นกลุ่มก็อาจรวมกลุ่มปฏิบัติจริงในที่ที่กลุ่มกำหนด)	- วัสดุประกอบอาชีพจริงที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสนับสนุนให้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนเป้าหมาย	- ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านควรให้คำแนะนำและให้กำลังใจ

๔.๒ เมื่อดำเนินการตามกรอบการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ ส่งเสริม ติดตามสนับสนุน และกำกับให้ ๒๐ ครัวเรือนสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมไปประกอบอาชีพ ให้ก่อเกิดเป็นอาชีพและมีรายได้หรือลดรายจ่ายได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการรายงานผลการติดตามในแบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนที่กำหนดรวบรวมไว้เป็นหลักฐาน เพื่อรองรับการติดตามของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ และทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ/จังหวัด และประเทศ

๔.๒.๒ สนับสนุนให้ชุมชนจัดระบบบริหารจัดการการเงินทุนประกอบอาชีพ เพื่อให้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนรวมกลุ่ม สามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่องตามแนวทางในเอกสารเกื้อกูล ๒ (จัดพิมพ์โดยกรมการพัฒนาชุมชน มิถุนายน ๒๕๕๙)

เงื่อนไข : ๑) โครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านให้ดำเนินการหลังจากดำเนินโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านเรียบร้อยแล้ว

๒) การคัดเลือกครัวเรือนเป้าหมายที่เข้าร่วมฝึกอาชีพให้พิจารณาจากทะเบียนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นอันดับแรกและจากแบบสำรวจความต้องการฝึกอาชีพของคนในชุมชนที่สมัครใจและตั้งใจฝึกอาชีพเพื่อประกอบอาชีพนั้นให้เกิดรายได้จำนวนหมู่บ้านละ ๒๐ ครัวเรือน (ครัวเรือนละ ๑ คน) โดยดำเนินการคัดเลือกให้แล้วเสร็จในช่วง ๓ วันของโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน หากมีการเปลี่ยนแปลง ขอให้ปรับปรุงแก้ไขฐานข้อมูลและจัดส่งให้กรมฯ ทราบ ตามแบบทะเบียนข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ซึ่งทั้ง ๒๐ ครัวเรือนต้องมีการดำเนินงานจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในปี ๒๕๖๐ เนื่องจากต้องใช้ข้อมูลรายได้เฉลี่ยเป็นฐานในการวัดผลตามตัวชี้วัดจนประมาณในเดือนกันยายน ๒๕๖๐

๓) การวิเคราะห์ประเภทอาชีพเพื่อฝึกอบรมและกำหนดสถานที่ศึกษาดูงาน โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในช่วง ๓ วันของโครงการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ทั้งนี้ ให้พิจารณาศักยภาพของชุมชนว่าเป็นอาชีพที่จะสำเร็จได้สามารถสร้างรายได้จริง ซึ่งต้องเชื่อมโยงกับการตลาดจากข้อมูลเวทีประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด และเวทีการเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน กรณีวิทยากรสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านไม่มีความรู้ในเรื่องที่ครัวเรือนเป้าหมายต้องการฝึกอาชีพ ให้พิจารณาคัดเลือกจากทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน หรือประสานขอรับการสนับสนุนจากวิทยากรสัมมาชีพชุมชนที่จังหวัดได้จัดกลุ่มประเภทอาชีพไว้ และในการศึกษาดูงาน ให้เน้นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ หรือศูนย์เรียนรู้ชุมชน หรือบ้านปราชญ์ชุมชนในอำเภอ

เงื่อนไข : ตัวอย่างลักษณะอาชีพ อาจเป็นอาชีพหลัก อาชีพเสริม หรือ อาชีพใหม่ ก็ได้ ตัวอย่างการสร้างสัมมาชีพชุมชน เช่น การปลูกผักออร์แกนิกส์ ปศุสัตว์ปลอดภัย แปรรูปผลผลิต หรือหัตถกรรม เป็นต้น

๔) จัดทำฐานข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ตามแบบฟอร์มที่กรมฯ กำหนด เพื่อนำไปสู่การต่อยอดการพัฒนา และการใช้ประโยชน์

๕) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านต้องรวบรวมข้อมูล(ตามข้อ ๓) และประสานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจัดซื้อวัสดุฝึกอาชีพเพื่อดำเนินการสนับสนุนการฝึกอาชีพให้ครัวเรือนเป้าหมายนำไปฝึกอาชีพได้จริง ก่อนเริ่มดำเนินการฝึกอบรม

๖) กรณีงบประมาณไม่เพียงพอหรือต้องการรวมทำเป็นลักษณะกลุ่ม ก็ให้ดำเนินการฝึกปฏิบัติในรูปของกลุ่ม

๗) ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ต้องติดตามเยี่ยมเยียน และรายงานผลการประกอบอาชีพตามแบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน รวมทั้งประสานประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนเข้าถึงแหล่งทุนและการตลาด

๕. โครงการสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน โดยมี**วัตถุประสงค์**เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ครัวเรือนสัมมาชีพที่ผ่านการพัฒนามีการรวมกลุ่มจัดตั้งและพัฒนาเป็นกลุ่มอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้

กลุ่มเป้าหมาย ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่ ๑ จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน ที่เลือกอาชีพเดียวกันหรือประเภทอาชีพเดียวกันและที่ผ่านการฝึกปฏิบัติอาชีพในระดับหมู่บ้านนำผลจากการฝึกปฏิบัติอาชีพไปประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง จำนวน ๒,๓๖๐ กลุ่ม (๑๐ % ของจำนวนหมู่บ้านเป้าหมาย)

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๓ - ๔ (เมษายน – กันยายน ๒๕๖๐) ดำเนินการอำเภอละ ๑ วัน

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๕.๑ ร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ ประชุมหารือ เพื่อคัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ เพื่อดำเนินการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนตามเป้าหมายที่กรมฯ กำหนดซึ่งมีหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกที่สำคัญ ดังนี้

๑) มีครัวเรือนในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน) ตั้งแต่ ๕ ครัวเรือนขึ้นไป ซึ่งผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ วันที่มีการประกอบอาชีพเดียวกันหรือประเภทอาชีพเดียวกันมาร่วมกันดำเนินการ

๒) อาชีพตามข้อ ๑) มีโอกาสที่จะสำเร็จได้สามารถสร้างรายได้จริง และมีความเชื่อมโยงกับการตลาดตามข้อมูลและแผนของจังหวัด

๓) เป็นกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้

๕.๒ ดำเนินการประชุมสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน จำนวน ๑ วัน ซึ่งมีกรอบการเรียนรู้ ตามตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ กรอบการเรียนรู้การจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๑. สร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน	- เพื่อให้ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการตามกระบวนการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนได้	- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพระดับอำเภอ และกลุ่มเป้าหมายร่วมกันค้นหาแนวทางการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน โดยใช้หลักการ ๔ ก (กรรมกร/กตึกา/กองทุน/กิจกรรม) โดยเชื่อมโยงกับตลาด, สร้างผลผลิตสร้างผลิตภัณฑ์เข้าสู่ระบบ OTOP และการดำเนินงานของบริษัทประชารัฐรักสามัคคี (จังหวัด) จำกัด	- เอกสาร - Power Point	- ควรถาม/ตอบ เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กระบวนการ	สื่อ/อุปกรณ์	ข้อเสนอแนะ
๒. จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน	- เพื่อให้ผู้แทนครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพสามารถดำเนินการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดได้	- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพระดับอำเภอ ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เข้าประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน พร้อมแบ่งภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน กำกับและติดตาม - สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพตามโครงการ	- เอกสาร - กระดาษ - ฟลิปชาร์ต - ปากกาเคมี - เทปขาว - ข้อมูลกลุ่ม/องค์กรที่ให้การสนับสนุนกลุ่มได้	

๕.๓ ดำเนินการจัดทะเบียนกลุ่มอาชีพกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๔ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพระดับอำเภอหรือประชากรรัฐตำบล สนับสนุนให้ชุมชนจัดระบบบริหารจัดการการเงินทุนประกอบอาชีพเพื่อให้กลุ่มสามารถประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่องตามแนวทางในเอกสารเกี๊ยกูล ๒ (จัดพิมพ์โดยกรมการพัฒนาชุมชน มิถุนายน ๒๕๕๙)

เงื่อนไข : ๑) กิจกรรมการจัดตั้งและพัฒนากลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนให้ดำเนินการหลังจากโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านเรียบร้อยแล้วกิจกรรมนี้จะเป็นจุดเชื่อมต่อกระบวนการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้านที่ยกระดับ/ต่อยอดสู่การเป็นกลุ่มอาชีพ

๒) จัดทำฐานข้อมูลกลุ่มอาชีพตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนที่จัดตั้งขึ้นตามแบบฟอร์มที่กรมกำหนด เพื่อนำไปใช้ในการต่อยอดการพัฒนาและอื่น ๆ

ส่วนที่ ๓

การสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

การสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็งของรัฐบาล ซึ่งตอบสนองนโยบายรัฐบาล เรื่องการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ โดยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน จากพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ ๑ โดยกรมฯ ได้กำหนดให้องค์กรสำคัญ ๔ องค์กร ทั้งในระดับประเทศ จังหวัด และอำเภอ ทำหน้าที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน หรือคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.)/ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) สมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย หรือคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.)/คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.)/คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล (กพสต.) สมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย หรือคณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด/อำเภอ และสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหรือคณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด/อำเภอ หรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยดำเนินการโครงการสนับสนุน จำนวน ๓ โครงการ ดังนี้

๑. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับประเทศ

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้นำเครือข่ายองค์กรชุมชนระดับประเทศ มีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมสัมมาชีพชุมชนได้

กลุ่มเป้าหมาย

- ประชุมฯ ครั้งที่ ๑ สมาพันธ์องค์การพัฒนาชุมชน ๖ องค์กร ได้แก่ คณะกรรมการมูลนิธิร่วมเกล้าเยาวชนในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน คณะกรรมการสมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย คณะกรรมการสมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย และคณะกรรมการสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต คณะกรรมการสมาคมผู้นำอาชีพก้าวหน้าพัฒนาชุมชน (สิงห์ทอง) และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๐๐ คน

- ประชุมฯ ครั้งที่ ๒ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลาง ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๐ คน
- ประชุมฯ ครั้งที่ ๓ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการสมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๓๐ คน
- ประชุมฯ ครั้งที่ ๔ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการสมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔๐ คน

ระยะเวลาดำเนินการ

- ประชุมฯ ครั้งที่ ๑ ดำเนินการไตรมาส ๑ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๕๙)
- ประชุมฯ ครั้งที่ ๒-๔ ดำเนินการไตรมาส ๓ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๐)
- ติดตามสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ในพื้นที่ ๔ ภาค ๆ ละ ๒ จังหวัด ไตรมาส ๑ - ๓ (ตุลาคม ๒๕๕๙ -มิถุนายน ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๑.๑ ครั้งที่ ๑ ประชุมเชิงปฏิบัติการเตรียมทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับประเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจการร่วมเป็นทีมสนับสนุน ตามภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ๑) คณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน ทำหน้าที่บูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนและกลุ่มอาชีพ
- ๒) คณะกรรมการสมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง
- ๓) คณะกรรมการสมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน และการยกระดับครัวเรือนยากจนตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน
- ๔) คณะกรรมการสมาคมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และครัวเรือนยากจนให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน

๑.๒ ติดตามสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่ โดยผู้แทนทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับประเทศ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ ครั้งที่ ๒ ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการบริหารสำนักงานกลางศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน

๑.๔ ครั้งที่ ๓ ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการสมาคมผู้นำอาสาพัฒนาชุมชนไทย

๑.๕ ครั้งที่ ๔ ประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการสมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย

๒. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด สามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัดได้

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๗๖ รุ่นๆ ละ ๕๐ คน (รวม ๓,๘๐๐ คน) โดย ๑ รุ่น ประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.) จำนวน ๑๒ คน
๒. คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (ศอช.จ.) จำนวน ๑๔ คน
๓. คณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด จำนวน ๑๒ คน
๔. คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด หรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน ๑๒ คน

ระยะเวลาดำเนินการ

- ประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ระดับจังหวัด ดำเนินการไตรมาส ๑ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙)
- การติดตามของทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด อย่างน้อย ๒ ครั้ง และพิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ดำเนินการไตรมาส ๓ (เมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๐)
- ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ดำเนินการไตรมาส ๓ (เมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชน ระดับจังหวัด (๔ องค์กร) จำนวน ๕๐ คน ระยะเวลา ๑ วัน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน ในเรื่องการยกระดับครัวเรือนยากจน การบูรณาการแผนชุมชน และการเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ

๒.๒ กำหนดภารกิจองค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด ตามความเหมาะสม โดยเน้นการสนับสนุน ดังนี้

๑) คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กสพจ.) สนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และเป็นแกนหลักในการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

๒) คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับจังหวัด (คอช.จ.) สนับสนุนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และการเชื่อมโยงแผนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนครัวเรือนสมาชิกพหุชุมชนและกลุ่มอาชีพ

๓) คณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด สนับสนุนการดำเนินงานของ ทีมวิทยากรสมาชิกพหุชุมชนระดับหมู่บ้าน และการยกระดับครัวเรือนยากจนตามแนวทางสมาชิกพหุชุมชน

๔) คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับจังหวัด หรือผู้แทน คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สนับสนุนครัวเรือนสมาชิกพหุชุมชน และครัวเรือนยากจน เป้าหมายให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน

๒.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการขององค์กร ที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชุมชน ในพื้นที่ตามความเหมาะสมของแต่ละจังหวัด

๒.๔ องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนฯ ระดับจังหวัด ๔ องค์กร จัดประชุม เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่คณะกรรมการฯ เพื่อกำหนดแนวทางและแผนปฏิบัติการ สนับสนุนสมาชิกพหุชุมชนขององค์กร

๒.๕ องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชุมชนระดับจังหวัด ๔ องค์กร ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ

๒.๖ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ร่วมกับองค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อน สมาชิกพหุชุมชนระดับจังหวัดที่เกี่ยวข้อง พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกพหุชุมชนตัวอย่าง จังหวัดละ ๑ ครัวเรือน

๒.๗ ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพของครัวเรือนสมาชิกพหุชุมชนตัวอย่าง จังหวัดละ ๑ ครัวเรือน

๒.๘ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จัดส่งข้อมูลครัวเรือนสมาชิกพหุชุมชนตัวอย่างของจังหวัด ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) และให้ กพสภ. จัดส่งข้อมูลครัวเรือนสมาชิกพหุชุมชนตัวอย่างให้ กพสภ. เพื่อคัดเลือกเป็นครัวเรือนสมาชิกพหุชุมชน ตัวอย่างระดับภาคๆ ละ ๓ ครัวเรือน เพื่อเข้ารับโล่รางวัลในส่วนกลาง

๓. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชุมชนระดับอำเภอ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุน การขับเคลื่อนสมาชิกพหุชุมชนระดับอำเภอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุน การขับเคลื่อนสมาชิกพหุชุมชนระดับอำเภอ สามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพหุชุมชน ระดับอำเภอได้

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๘๗๘ รุ่นๆ ละ ๕๐ คน (รวม ๔๓,๙๐๐ คน) โดย ๑ รุ่น ประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) จำนวน ๑๒ คน
๒. คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.) จำนวน ๑๔ คน
๓. คณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ จำนวน ๑๒ คน
๔. คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับอำเภอ หรือผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จำนวน ๑๒ คน

ระยะเวลาดำเนินการ

- ประชุมเชิงปฏิบัติการทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ ดำเนินการไตรมาส ๑ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙) หลังจากการประชุม-เชิงปฏิบัติการฯ ระดับจังหวัด เรียบร้อยแล้ว
- การติดตามของทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ อย่างน้อย ๒ ครั้ง ดำเนินการไตรมาส ๓ (เมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ องค์กร ๔ องค์กร ที่เป็น ทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ จำนวน ๕๐ คน ระยะเวลา ๑ วัน เพื่อ สร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชน เรื่องการยกระดับครัวเรือนยากจน การบูรณาการแผนชุมชน และการเข้าถึงแหล่งทุน รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงาน สัมมาชีพชุมชนระดับตำบล และหมู่บ้าน/ชุมชน

๓.๒ กำหนดภารกิจองค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ ตามความเหมาะสม โดยเน้นการสนับสนุน ดังนี้

๑) คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) สนับสนุนการพัฒนาอาชีพของ ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และเป็นแกนหลักในการคัดเลือกครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

๒) คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับอำเภอ (ศอช.อ.) สนับสนุนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และการเชื่อมโยงแผนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุน ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และกลุ่มอาชีพ

๓) คณะกรรมการชมรมอาสาพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ สนับสนุนการดำเนินงาน ของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน และการยกระดับครัวเรือนยากจนเป้าหมาย ตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

๔) คณะกรรมการเครือข่ายกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตระดับอำเภอ หรือผู้แทน คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และครัวเรือนยากจนเป้าหมาย ให้เข้าถึงแหล่งทุนชุมชน

๓.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการขององค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในระดับตำบล และหมู่บ้าน/ชุมชน ในเรื่องต่อไปนี้

- ๑) การบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล
- ๒) สนับสนุนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน
- ๓) การเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน
- ๔) การยกระดับครัวเรือนยากจน

๓.๔ องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ

เงื่อนไข : เมื่อคณะกรรมการขององค์กร ๔ องค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนในแต่ละระดับ ซึ่งเป็นผู้แทนที่องค์กรได้ส่งเข้าร่วมการประชุมฯ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งได้ปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อกำหนดวิธีการส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามบทบาทภารกิจที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการเพิ่มเติมดังนี้

➤ จัดประชุมคณะกรรมการองค์กรในทุกระดับ โดยใช้การประชุมปกติขององค์กรที่ต้องมีการประชุมกันอยู่แล้ว เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานสัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างการรับรู้ถึงวิธีการส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน ตามบทบาทภารกิจที่เกี่ยวข้อง

➤ กำหนดแผนปฏิบัติการส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนร่วมกัน

➤ กำหนดวิธีการติดตาม เพื่อเยี่ยมเยียน ส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชนในพื้นที่ร่วมกัน

➤ ขับเคลื่อนการทำงานตามแนวทางพระราชรัฐ เพื่อให้ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และกลุ่มอาชีพ สามารถสร้างอาชีพและรายได้แก่ชุมชนตามเกณฑ์ที่กำหนด

ส่วนที่ ๔

การยกระดับต่อยอดการสร้างสัมมาชีพชุมชน

การยกระดับต่อยอดการสร้างสัมมาชีพชุมชน เป็นโครงการที่ช่วยให้ทีมวิทยากร สัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน มีการพัฒนาภาวะผู้นำ ครวัเรียนสัมมาชีพชุมชน และกลุ่มอาชีพ มีการพัฒนาอาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมและสนับสนุนจากองค์กรภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ซึ่งกำหนดดำเนินการ จำนวน ๗ โครงการ ดังนี้

๑. โครงการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

การบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลเป็นบทบาทภารกิจหลักของศูนย์ประสานงาน องค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์ประสานงานองค์การชุมชน พ.ศ.๒๕๕๑ โดยมีวัตถุประสงค์

๑) เพื่อส่งเสริมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และการใช้ประโยชน์จากแผนชุมชน ในการสร้างสัมมาชีพชุมชนที่มุ่งเน้นการบูรณาการปัญหา ความต้องการ จัดกลุ่ม เพื่อสร้างน้ำหนั กเข้าไปเพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดการปัญหาและตอบสนองความต้องการ โดยมุ่งเน้นด้านการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๒) เพื่อสนับสนุนให้คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เป็นกลไกหลักในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ที่เชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ และแผนพัฒนาจังหวัดมุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสเข้าถึง แหล่งงบประมาณ ที่สนับสนุนการยกระดับ/ต่อยอดการสร้างสัมมาชีพชุมชนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) จำนวน ๖,๐๙๕ ตำบล ๆ ละอย่างน้อย ๒๐ คน โดยมีทีมปฏิบัติการตำบลหรือประชาธิรัฐตำบล ร่วมสนับสนุนการจัดเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๑ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙) ดำเนินการตำบลละ ๑ วัน

ขั้นตอนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ก่อนดำเนินการ

๑.๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการกำหนดกลุ่มเป้าหมายและวางรูปแบบการจัดเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เพื่อเชื่อมโยงกับแผนท้องถิ่น ในการสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๑.๒ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการประชุมทีมปฏิบัติการตำบล และ ประธานคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เพื่อหาหรือวางแผนการจัดเวทีการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลร่วมกัน โดยเฉพาะการเน้นย้ำบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญต่อการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เช่น การเตรียมทีมวิทยากรกระบวนการ และการประสานแผนงาน/โครงการเพื่อสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน เป็นต้น

๑.๓ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการประชุมคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) เพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องที่สำคัญต่อการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ดังนี้

๑.๓.๑ กระบวนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต. ต้องรู้บทบาทหน้าที่ตนเอง และต้องรู้ว่าเราจะแสดงบทบาทอย่างไรต่อการดำเนินการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล และต้องรู้ที่มาของแผนชุมชน และแผนชุมชนระดับตำบล)

๑.๓.๒ กำหนดแผนปฏิบัติการ

๑.๓.๓ สร้างความเข้าใจโครงร่างเล่มแผนชุมชนระดับตำบล

๑.๓.๔ กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

๑.๓.๕ ประสานหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนตามแนวทางประจักษ์ร่วมกัน เพื่อเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการในการพัฒนาหมู่บ้าน/ตำบล

๑.๓.๖ เตรียมข้อมูล อุปกรณ์ และเครื่องมือ เช่น ข้อมูล จปฐ. กชช.๒๓ ข้อมูลทั่วไประดับตำบล และข้อมูลอื่น ๆ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดเวทีประชาคม (ปากกาเคมี กระดาษฟลิปชาร์ต)

๑.๓.๗ ประสานขอรับแผนชุมชนจากทุกหมู่บ้าน/ชุมชน

๑.๓.๘ ประสานขอรับข้อมูลตำบลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๓.๙ ประสานขอรับข้อมูลต่าง ๆ จากหน่วยงานภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เช่น เกษตร สารานสนเทศฯ กศน. ปศุสัตว์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการรวบรวมแผนชุมชน/หมู่บ้าน ให้ครบทุกหมู่บ้าน แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์จัดกลุ่มปัญหา/ความต้องการ จัดลำดับความสำคัญ จัดกลุ่มแผนงาน/โครงการ โดยขอให้เน้นย้ำในเรื่องการส่งเสริมอาชีพเป็นลำดับแรก เพื่อเป็นข้อมูลในการยกย่องการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๑.๕ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการยกย่องการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลตามแบบฟอร์มที่กำหนด โดยการจัดประชุมนำผลการวิเคราะห์แผนชุมชนจากทุกหมู่บ้านมารวมกัน แล้วยกย่อง “แผนชุมชนระดับตำบล” ก่อนนำเสนอ เวทีบูรณาการแผนชุมชน

ระดับตำบล เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน และทำให้ผลงานมีคุณภาพเพราะได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองมาก่อน

๑.๖ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการกำหนดและเตรียมดำเนินการประสานการจัดเวทีบูรณาการแผนฯ อาทิเช่น การกำหนดเวลาและสถานที่ดำเนินการจัดเวทีฯ และการมีหนังสือเชิญผู้เข้าร่วมเวทีตามแนวทางพระราชรัฐประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาควิชาการระดับตำบล และภาคเอกชน เป็นต้น

ระยะที่ ๒ ระหว่างดำเนินการ

๒.๑ แนะนำคณะกรรมการฯ/ทีมทำงานบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๒.๒ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๒.๓ ดำเนินการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลที่มุ่งเน้นการสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชน โดยมีวิธีการ ดังนี้

๒.๓.๑ วิเคราะห์กระบวนการทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมเวทีร่วมวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละหมู่บ้านวิเคราะห์สถานการณ์ตำบล เพื่อสังเคราะห์เป็นภาพรวมของตำบลด้วยเทคนิค SWOT หรือเทคนิคอื่นตามความเหมาะสม โดยนำแผนชุมชนทุกหมู่บ้าน/ ทุกชุมชนในตำบลมาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยใช้เวทีประชาคมช่วยกันค้นหาว่า ตำบลมีปัญหาอะไรบ้างมากหรือน้อย จำเป็นเร่งด่วนต้องแก้ไขขนาดไหน อย่างไร เป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยในชุมชนเอง หรือเกิดจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในตำบล โดยนำข้อมูลทั้ง ๒ ประเภมารวบรวมและประมวลผล ค้นหาศักยภาพของตำบล จากข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และวิเคราะห์คุณภาพชีวิต รายรับ รายจ่าย เงินออม และหนี้สิน ในภาพรวมของตำบล จากข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน เช่น ข้อมูล จปฐ. ข้อมูล กชข.๒ค และข้อมูลบัญชีครัวเรือน ฯลฯ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับรู้ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขในภาพรวมของตำบลร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย

๒.๓.๒ นำข้อมูลทั่วไป และข้อมูลที่เจาะลึกแต่ละด้าน เช่น ทุนชุมชนทั้งที่เป็นเงินและไม่ใช่งิน ธุรกิจชุมชน วัฒนธรรมชุมชน สุขภาพคน ฯลฯ ของแต่ละหมู่บ้าน/ชุมชนมารวบรวมเป็นข้อมูลระดับตำบล เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และข้อจำกัดของชุมชนให้มีความแม่นยำ ชัดเจน สามารถนำมากำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของตำบล สำหรับการวางแผนแก้ไขปัญหามุ่งบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

๑) วิเคราะห์ชุมชน โดยนำข้อมูลพื้นฐานของชุมชนและข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน มาวิเคราะห์ เพื่อให้รู้ว่าในตำบลมีทรัพยากรอะไรบ้างที่จะส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน หรือที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ชุมชนต้องการแก้ไข

๒) การค้นหา โอกาส และแนวทางแก้ไขปัญหา สามารถใช้ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือน วิเคราะห์คุณภาพชีวิตในมิติต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ด้านการเรียนรู้ ด้านสุขภาวะ ฯลฯ มาเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในตำบล โดยนำมาบูรณาการและจัดทำเป็นโครงการต่างๆตามประเด็นที่เป็นปัญหาร่วม

๓) การกำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดทิศทางหรือพัฒนาตำบล ซึ่งมีทิศทางระยะสั้น ระยะกลาง หรือ ระยะยาว โดยใช้ข้อมูลในการค้นหาปัญหา สาเหตุ ความจำเป็น ความต้องการจัดลำดับและประเมินตนเอง และนำมากำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของตำบล

๔) การกำหนดรายละเอียดการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญห ะประกอบด้วย การนำปัญหาที่ชุมชนส่วนใหญ่ได้รับความเดือดร้อนหรือผลกระทบในวงกว้าง มาเป็นประเด็นในการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล ฉะนั้นจะเห็นว่าการบูรณาการแผน มิใช่การนำแผนของหมู่บ้าน/ชุมชน มารวมกันเท่านั้น

๕) จัดกลุ่มแผนงาน/โครงการ เพื่อแสวงหาแหล่งงบประมาณให้เหมาะสมกับแผนงาน/โครงการ ดังนั้น จึงต้องรู้ว่า แต่ละแผนงาน/โครงการ จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานใดหรือกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพ เพื่อจะได้ประสานเชื่อมโยงกับผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยจัดกลุ่มแผนงาน/โครงการ เป็น ๓ กลุ่ม ดังนี้

➢ แผนงาน/โครงการที่ทำเองได้ เช่น การลดรายจ่ายในครัวเรือน ด้วยการปลูกผักสวนครัว ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น หรือลดต้นทุนการผลิต ด้วยการทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น

➢ แผนที่ต้องทำร่วม เป็นแผนที่ต้องประสานขอความร่วมมือกับหลายภาคส่วนโดยมีการร่วมกันในด้านทรัพยากร คน หรือ เงิน เช่น โครงการดูแลสุขภาพชุมชน ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โครงการปลูกข้าวพันธุ์ดีร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ด้านการตลาดกับภาคเอกชนหรือบริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด เป็นต้น

➢ แผนที่ต้องขอรับการสนับสนุน เป็นแผนที่ต้องมีการประสานเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้างและเป็นปัญหาร่วมกันหลายพื้นที่ หากสามารถจัดทำรายละเอียดต่างๆ ได้ครบถ้วน และสอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ เป้าหมาย/ตัวชี้วัด ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชัดเจน แผนงาน/โครงการดังกล่าว ย่อมมีโอกาสได้รับการสนับสนุนสูงกว่า แผนงาน/โครงการที่ไม่ชัดเจน

๖) การจัดลำดับแผนงาน/โครงการ จัดโดยยึดหลักความสำคัญ ความจำเป็น หรือความสามารถในการแก้ไขปัญหาความต้องการของชุมชน ผ่านเวทีประชาคม โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การอภิปรายถึงความสำคัญของโครงการ การใช้เสียงส่วนใหญ่จากการโหวตออกเสียงสนับสนุนในเวทีประชาคม หรือการประเมินข้อมูลด้วยตารางวิเคราะห์ความสำคัญของแผนงาน/โครงการ การบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล จำเป็นต้องวิเคราะห์ทั้งปัญหา/อุปสรรค และโอกาสที่จะเกิดขึ้นรอบด้าน ทั้งนี้ เพื่อให้ชุมชนสามารถแสวงหาความร่วมมือ

และโอกาสในการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนในทุกระดับ ฉะนั้นรูปแบบการนำเสนอแผนงาน/โครงการก็ควรจะทำให้สอดคล้องกับแหล่งงบประมาณ โดยจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการ ซึ่งครอบคลุมทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคงและความสงบ และด้านบริหารจัดการ พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบประสานแผนฯ ของแต่ละด้านและให้มีแผนงาน/โครงการด้านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพทั้งในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มในภาพรวมของตำบลที่ชัดเจน

๓) การยกร่างแผนชุมชนระดับตำบลเพื่อขอความเห็นชอบคือ การจัดทำร่างแผนชุมชนระดับตำบลตามมติที่ประชุมของเวทีบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล เพื่อนำเข้าสู่เวทีประชาพิจารณ์ในระดับตำบลอีกครั้งเพื่อให้ความเห็นชอบ และประกาศใช้ต่อไป

๔) จัดทำรูปแบบแผนชุมชนระดับตำบลฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๒ - ๔ เล่ม เพื่อส่งมอบให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (อบต./เทศบาลตำบล) เพื่อนำไปบรรจุในข้อบัญญัติงบประมาณ ส่งให้อำเภอเพื่อประสานการปฏิบัติเก็บไว้ที่ตำบลหรือที่ทำการของศอช.ต. และอาจส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสมทั้งนี้ วิธีการส่งมอบควรกำหนดรูปแบบให้เป็นทางการ เช่น การยกทีมคณะทำงานไปส่งมอบในที่ประชุมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ (อบต./เทศบาลตำบล) ที่ประชุมอำเภอ หรือส่งมอบโดยตรงกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยให้มีพยาน/สร้างความสำคัญในการส่งมอบ และให้คำนึงถึงแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน

ระยะที่ ๓ หลังดำเนินการ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ดำเนินการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการประเมินผลสำเร็จของโครงการและการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการรับรู้ทั้งแนวตั้ง แนวราบ และคืนกลับสู่ชุมชน

เงื่อนไข : ๑) โครงการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบลสามารถดำเนินการได้ทันทีในไตรมาสที่ ๑ โดยไม่ต้องรอให้ปราชญ์ชุมชนหมู่บ้านละ ๑ คน ผ่านการอบรมตามหลักสูตร “วิทยากรผู้นำสัมมาชีพ” จากศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ทั้ง ๑๑ แห่ง **เพื่อให้กิจกรรมนี้เป็นจุดเชื่อมต่องบประมาณหรือการยกระดับ/ต่อยอดการพัฒนาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการสร้างสัมมาชีพชุมชนของแต่ละพื้นที่**

๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จัดทำไฟล์เอกสารเล่มแผนชุมชนระดับตำบล แยกรายตำบล จัดส่งจังหวัด เพื่อกรมการจัดส่งให้กรมการพัฒนาชุมชนภายในเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๒. โครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้าน ให้มีระบบการบริหารจัดการชุมชนแบบบูรณาการที่เข้มแข็งในการสร้างสัมมาชีพชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑ ที่ผ่านการคัดเลือกอำเภอละ ๑ หมู่บ้าน รวม ๘๗๘ หมู่บ้าน

ระยะเวลา ดำเนินการในไตรมาสที่ ๓ (เมษายน – มิถุนายน ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๑ คัดเลือกหมู่บ้านที่มีความพร้อมในการพัฒนาตนเอง เพื่อยกระดับเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เฉลี่ยอำเภอละ ๑ หมู่บ้าน โดยยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้

๒.๑.๑ เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงที่อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของยุทธศาสตร์ที่ ๑

๒.๑.๒ เป็นหมู่บ้านที่มีศูนย์เรียนรู้และขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ชื่อเดิมคือศูนย์เรียนรู้ชุมชน) สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน และพัฒนา/ขยายผลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

๒.๑.๓ ต้องไม่เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่กรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนการดำเนินงาน ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๒ – ๒๕๕๙ (ทั้งที่ดำเนินการโดยงบประมาณของกรมฯ งบประมาณของกระทรวงมหาดไทย และจากการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ และทุนชุมชน)

๒.๑.๔ มีทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนการสร้างสัมมาชีพชุมชน

๒.๑.๕ เป็นหมู่บ้านที่มีการสร้างสัมมาชีพชุมชนที่ประสบความสำเร็จ คือ ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ๒๐ ครัวเรือน ที่ได้รับการฝึกอบรมอาชีพ ประกอบอาชีพทำให้มีรายได้ และมีการรวมตัวเป็นกลุ่มอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้

๒.๒ สร้างความเข้าใจแก่ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน แกนนำหมู่บ้าน และผู้แทนครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ของหมู่บ้านที่ผ่านการคัดเลือก ให้มีความเข้าใจแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ตามกระบวนการพัฒนาของกรมฯ ที่ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ เพื่อให้เป็นหมู่บ้านต้นแบบ เช่นเดียวกับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๙ ซึ่งสามารถใช้เป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือเป็นบ้านพี่ในการให้คำปรึกษา แนะนำ

๒.๓ ร่วมกับทีมประชาธิรัฐอำเภอสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

๒.๔ ดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้านที่ผ่านการคัดเลือก “พัฒนาตนเองสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ” ในไตรมาส ๓ งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท ด้วย ๓ กิจกรรมสำคัญประกอบด้วย

๒.๔.๑ สนับสนุนและขยายผลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนเพิ่มเติมจากเดิมอย่างน้อย ๑๐ ครัวเรือน รวมเป็นอย่างน้อย ๓๐ ครัวเรือน (นับรวมครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ๒๐ ครัวเรือน ที่ผ่านการอบรมอาชีพ ๕ วันตามโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน) สนับสนุนงบประมาณเป็นค่าวัสดุสนับสนุนอาชีพ ๓๐ ครัวเรือน ตามความเหมาะสม จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท/หมู่บ้าน

๒.๔.๒ พัฒนา/ปรับปรุงศูนย์ฯ ในเรื่องที่สำคัญจำเป็น เช่น ข้อมูลในศูนย์เรียนรู้ ฐานเรียนรู้ หรือจุดเรียนรู้ ฯลฯ ให้พร้อมบริการ) โดยสนับสนุนงบประมาณเป็นค่าวัสดุ ในการพัฒนา/ปรับปรุงศูนย์ฯ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท/หมู่บ้าน

๒.๔.๓ สนับสนุนให้มีการประเมินความพึงพอใจของหมู่บ้าน/ชุมชน (GVH) และ ประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้าน ด้วยเกณฑ์ประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ๔ ด้าน ๒๓ ตัวชี้วัด โดยใช้เวทีประชาคม ที่มีตัวแทนของครัวเรือนในหมู่บ้านเข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ รวม ๒ ครั้ง

➤ **ครั้งที่ ๑** ก่อนดำเนินกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ในไตรมาส ๓ เพื่อให้ได้ข้อมูลนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาให้ตรงตามความต้องการของคนในหมู่บ้าน หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการบูรณาการของภาคส่วนต่าง ๆ และทุนของชุมชน

➤ **ครั้งที่ ๒** หลังดำเนินกิจกรรมการพัฒนาในไตรมาส ๔ (กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๐) เพื่อทราบผลการพัฒนาว่าทำให้คนในหมู่บ้านมีความสุขเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด ยังมีสิ่งที่ต้องนำไปดำเนินการแก้ไขต่อเนื่องหรือไม่ หรือมีปัญหาใดเกิดเพิ่มขึ้นใหม่ และนำไปวางแผนในการแก้ไขต่อไป รวมทั้งสนับสนุนให้หมู่บ้านมีการจัดการความรู้ รวบรวมองค์ความรู้ กำหนดจุดเรียนรู้ หรือแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนผู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ที่เกิดจากการพัฒนาหมู่บ้าน แก่ผู้สนใจได้นำไปไว้ในศูนย์เรียนรู้ชุมชน

๒.๕ สนับสนุนทีมประชาธิรัฐอำเภอติดตามประเมินผลการพัฒนา ตามเกณฑ์การประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ๔ ด้าน ๒๓ ตัวชี้วัด และส่งผลการประเมินให้จังหวัดประกาศเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในเดือนกันยายน ๒๕๖๐

๒.๖ สรุปบทเรียนจัดการความรู้และประเมินผลการดำเนินงาน

๓. โครงการสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดำเนินการสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนเพิ่มโอกาส/ความสำเร็จในการประกอบอาชีพ และมีรายได้ตามแนวทางสัมมาชีพชุมชนของครัวเรือนยากจนเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ครัวเรือนยากจนเป้าหมายที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี ๒๕๕๙ ที่พัฒนาได้ (ไม่รวมครัวเรือนยากจนที่ไม่สามารถพัฒนาได้ เนื่องจากขรา พิจารณอยู่คนเดียวต้องให้การสงเคราะห์เพียงอย่างเดียว) จำนวน ๑๐,๐๕๔ ครัวเรือน

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาสที่ ๒ (มกราคม – มีนาคม ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑ กำหนดกลุ่มเป้าหมาย และรูปแบบการสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน แบ่งเป็น ๒ กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๓.๑.๑ ครัวเรือนยากจนที่พัฒนาได้ ที่อยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตร และชนบท (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน)

๓.๑.๒ ครัวเรือนยากจนที่พัฒนาได้ ที่ไม่อยู่ในหมู่บ้านหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามยุทธศาสตร์ที่ ๑

๓.๒ สำรวจความต้องการอาชีพของครัวเรือนยากจนเป้าหมาย โดยร่วมกับผู้แทนทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ ปราชญ์ชุมชน และครัวเรือนยากจนเป้าหมาย เรียนรู้ร่วมกันในการค้นหาช่องทางวิธีการสร้างอาชีพเพิ่มรายได้ที่เหมาะสม

๓.๓ ดำเนินการจัดประชุมหารือทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสัมมาชีพชุมชนระดับอำเภอ เพื่อวางแผน สนับสนุน และเป็นพี่ปรึกษา ในการสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน

๓.๔ ดำเนินกิจกรรมสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนแก่ครัวเรือนยากจน แบ่งเป็น ๒ กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

๓.๔.๑ ครัวเรือนยากจนที่พัฒนาได้ ที่อยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ดำเนินการ ดังนี้

๑) สนับสนุนให้เข้าร่วมเป็นกลุ่มเป้าหมาย ๒๐ ครัวเรือน ที่เข้ารับการอบรมสัมมาชีพชุมชนตามโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน จำนวน ๕ วัน

๒) สนับสนุนวัสดุการฝึกอาชีพให้กับครัวเรือนยากจนเป้าหมาย เพื่อต่อยอดอาชีพหลังจากการฝึกอบรมตามโครงการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน

๓.๔.๒ ครีวเรือนยากจนที่พัฒนาได้ ที่ไม่อยู่ในหมู่บ้านตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ดำเนินการดังนี้

๑) พัฒนากร ปรaxyชุมชน อช./ผู้นำ อช. และครีวเรือนยากจนเป้าหมาย ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการสร้างสมาชิกชุมชน

๒) ครีวเรือนยากจนเป้าหมายเรียนรู้อาชีพจากปรaxyชุมชน/ฐานเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ชุมชนตามความเหมาะสม โดยมีทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนระดับอำเภอร่วมสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาอาชีพ

๓) สนับสนุนวัสดุการฝึกอาชีพให้กับครีวเรือนยากจนเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพ จากงบประมาณโครงการสนับสนุนสมาชิกชุมชนแก่ครีวเรือนยากจน

๓.๕ ติดตามความก้าวหน้าการบริหารจัดการชีวิตครีวเรือนยากจนเป้าหมาย เป็นรายครีวเรือน (ดำเนินการภายในไตรมาส ๓) โดยผู้แทนทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนระดับอำเภอ ผู้นำชุมชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ร่วมให้กำลังใจ ช่วยเหลือให้ครีวเรือนยากจนเป้าหมาย ให้สามารถพัฒนาอาชีพและมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถพึ่งพาตนเองได้

๓.๖ ถอดบทเรียนและติดตามสนับสนุนทางวิชาการแก่ครีวเรือนยากจนเป้าหมาย

๓.๗ สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๔. โครงการพัฒนาผู้นำสมาชิกชุมชนระดับตำบล

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการพัฒนาผู้นำสมาชิกชุมชนระดับตำบล กิจกรรมพัฒนาผู้นำสมาชิกชุมชนระดับตำบลด้วยระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) และประเมินมาตรฐานผู้นำสมาชิกชุมชนระดับตำบลโดยมีวัตถุประสงค์

๑) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการยกระดับผู้นำสมาชิกชุมชนตามระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนแก่กลุ่มเป้าหมาย

๒) เพื่อยกระดับผู้นำสมาชิกชุมชนให้ผ่านการรับรองด้วยระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย ผู้นำสมาชิกชุมชน จำนวน ๖,๐๙๕ คน

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๒ – ๔ (มกราคม – กรกฎาคม ๒๕๖๐) ซึ่งแบ่งเป็น ๒ กิจกรรม ดังนี้

๑) การพัฒนาผู้นำสมาชิกชุมชนระดับตำบล ด้วยระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.) ดำเนินการไตรมาส ๒ (มกราคม-มีนาคม ๒๕๖๐) ดำเนินการจังหวัดละ ๑ วัน

๒) ประเมินมาตรฐานผู้นำสมาชิกชุมชนระดับตำบล ดำเนินการไตรมาส ๔ (กรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ ประชาสัมพันธ์ รับสมัครและคัดเลือกผู้นำสมาชิกชุมชนที่ผ่านหลักสูตรวิทยากรผู้นำสมาชิก จากกรมฯ จำนวน ๖,๐๙๕ คน เฉลี่ยตำบลละ ๑ คน ดำเนินการเป็น ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑

๑) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนแก่ผู้นำสมาชิกชุมชน ที่สมัครและได้รับคัดเลือกเข้าสู่ระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชนในไตรมาส ๒ จำนวน ๑ ครั้ง เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเข้าใจระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน สามารถพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองโดย สามารถวิเคราะห์ วางแผน ด้านการบริหารตนเอง ด้านการบริหารสังคม (สร้างทีมปราชญ์ในพื้นที่ตำบลให้สามารถสนับสนุนสมาชิกชุมชนได้) และด้านการบริหารงานเพื่อให้สามารถ สนับสนุนให้ครัวเรือนมีอาชีพตามที่ได้รับการอบรม ร้อยละ ๘๕ และมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓

๒) กลุ่มเป้าหมายพัฒนาตนเองตามกระบวนการ/ขั้นตอนของระบบมาตรฐานการพัฒนาชุมชน (มชช.)

๓) สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอติดตามสนับสนุน ให้คำปรึกษา/แนะนำการพัฒนาภาวะผู้นำของกลุ่มเป้าหมายและตรวจประเมินสรุปความเห็นในการรับรองแก่คณะกรรมการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนจังหวัด

ขั้นตอนที่ ๒

๑) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดประชุมคณะกรรมการรับรองมาตรฐานการพัฒนาชุมชนในระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาประเมินและให้การรับรองมาตรฐานแก่กลุ่มเป้าหมาย ในไตรมาส ๔

๒) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด รายงานผลการดำเนินงานตามระบบ มชช. ตามแบบรายงานศูนย์ข้อมูลกลาง (DOC) ๒ ครั้ง ภายในเดือนมีนาคม (ข้อมูลผู้สมัคร) และกันยายน (ข้อมูลผู้ผ่านการรับรอง) รวมทั้งถอดบทเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเผยแพร่ความรู้ประชาสัมพันธ์ สร้างเครือข่าย จังหวัดละ ๑ คน

๕. โครงการพัฒนาผู้นำชุมชนรุ่นใหม่สืบสานงานสมาชิกชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการพัฒนาผู้นำชุมชนรุ่นใหม่สืบสานงานสมาชิกชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพคนรุ่นใหม่ในชุมชน ให้สามารถเป็นกลไกในการบริหารจัดการชุมชนและเป็นผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ที่สืบสานงานสมาชิกชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๗๖ รุ่น ๆ ละ ๒๐ คน รวม ๑,๕๒๐ คน

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาสที่ ๑ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๕.๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๙ ที่ได้รับงบประมาณจากกรมการพัฒนาชุมชน และเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓,๕๘๘ หมู่บ้าน) เป็นบ้านต้นแบบ (บ้านพี่) เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ จังหวัดละ ๑ หมู่บ้าน

๕.๒ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย อายุระหว่าง ๑๘-๓๕ ปี (ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งผู้นำที่เป็นทางการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน สมาชิก อบต. เป็นต้น) ซึ่งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงยุทธศาสตร์ที่ ๑ จำนวน ๓-๖ หมู่บ้าน รวม ๒๐ คน เข้ารับการพัฒนา ซึ่งสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอาจจะคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายจากหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบฯ (บ้านพี่) ตามข้อ ๑ ด้วยก็ได้ จำนวน ๓-๕ คน

๕.๓ จัดทราวีรเรือนรับรองในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบฯ (บ้านพี่) เพื่อเป็นที่พักค้าง ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๓ วัน ๒ คืน

๕.๔ ให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย ในเรื่องต่อไปนี้

- ๑) หลักการทรงงานและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) กระบวนทัศน์ผู้นำชุมชนรุ่นใหม่
- ๓) แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) การจัดทำแผนชุมชนและการนำปัญหาความต้องการของชุมชนบรรจุไว้ในแผนชุมชน
- ๕) การส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน

๕.๕ ให้พัฒนากรและผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน (ผู้นำ อช.) ติดตาม สนับสนุนให้ผู้นำชุมชนรุ่นใหม่ไปดำเนินการส่งเสริมสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้าน/ชุมชนของตนเอง

๖. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการองค์กรสตรีระดับภาคส่งเสริมครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค จัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบงานสตรีของจังหวัดในภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค มีความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงาน สัมมาชีพชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถส่งเสริมองค์กรสตรี ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาสตรีและครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) ๔ ภาค

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๑ และ ๓ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙ และเมษายน - มิถุนายน ๒๕๖๐)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๖.๑ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค (จังหวัดเชียงราย ชลบุรี อุตรดิตถ์ และสตูล) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ผู้รับผิดชอบงานสตรีของจังหวัดในภาค เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการพัฒนาสตรี และ สนับสนุนการขับเคลื่อนครัวเรือนสมาชิกชุมชน ดังนี้

๑) ทบทวนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรีและการคัดเลือก คณะกรรมการพัฒนาสตรีทุกระดับพร้อมกันทั่วประเทศ ในปี ๒๕๖๐

๒) การขับเคลื่อนครัวเรือนสมาชิกชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเป้าหมาย (๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน ในพื้นที่ ๗๖ จังหวัด)

๓) บทบาทของคณะกรรมการพัฒนาสตรีในการสนับสนุนครัวเรือนสมาชิกชุมชน และการคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกชุมชนตัวอย่าง

๔) ความเชื่อมโยงของคณะกรรมการพัฒนาสตรีกับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี การเขียนโครงการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อพัฒนา และแก้ไขปัญหาของสตรี รวมถึงการสนับสนุนสมาชิกชุมชนแก่สตรี

๕) ประสานการดำเนินงานกับคณะกรรมการสมาคมผู้นำสตรีพัฒนาชุมชนไทย ซึ่งเป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนระดับประเทศ

๖.๒ จัดทำแผนปฏิบัติการของคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เพื่อส่งเสริมองค์กรสตรีในการสนับสนุนการพัฒนาสตรีการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสมาชิกชุมชน และการคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกชุมชนตัวอย่างระดับจังหวัด ๆ ละ ๑ ครัวเรือน และ ระดับภาค ๆ ละ ๓ ครัวเรือน

๖.๓ คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค ติดตามสนับสนุนคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด ตามแผนปฏิบัติการ

๖.๔ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค พิจารณา คัดเลือกครัวเรือนสมาชิกชุมชนตัวอย่างระดับภาค ๆ ละ ๓ ครัวเรือน ตามแนวทางและ หลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อเข้ารับโล่รางวัลในส่วนกลาง

๖.๕ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค สรุปผลการคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกชุมชน ตัวอย่าง และข้อมูลผลการดำเนินงานของครัวเรือนสมาชิกชุมชนตัวอย่าง เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และส่งให้กรมฯ ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐

๗. โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายนักจัดการความรู้ชุมชน

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายนักจัดการความรู้ชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะในการเป็นนักจัดการความรู้ชุมชน
- ๒) เพื่อให้ นักจัดการความรู้สามารถสร้างเครือข่ายนักจัดการความรู้ชุมชนในระดับชุมชนได้
- ๓) เพื่อสร้างเครือข่ายนักจัดการความรู้ระดับจังหวัด และระดับชุมชน ให้สามารถเป็นทีมเครือข่ายในการพัฒนา และนำความรู้ในการจัดความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๗๖ จังหวัด ๆ ละ ๒ คน รวม ๑๕๒ คน ประกอบด้วย

- ๑) นักวิชาการพัฒนาชุมชนที่มีความสนใจและรับผิดชอบงานจัดการความรู้ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด จังหวัดละ ๑ คน
- ๒) ผู้นำสัมมาชีพที่ผ่านการอบรมหรือเตรียมเข้ารับการอบรมหลักสูตรวิทยากรผู้นำสัมมาชีพจากกรมฯ จังหวัดละ ๑ คน

ระยะเวลาดำเนินการ ไตรมาส ๑ (ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๙)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

๗.๑ กรมฯ ดำเนินการแจ้งให้จังหวัดคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายนักจัดการความรู้ชุมชน

๗.๒ จังหวัดคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน ๒ คน ได้แก่ นักวิชาการพัฒนาชุมชนที่มีความสนใจและรับผิดชอบงานจัดการความรู้ของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ๑ คน และปราชญ์ชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงยุทธศาสตร์ที่ ๑ ที่ผ่านการอบรม หรือเตรียมเข้ารับการอบรมหลักสูตรวิทยากรผู้นำสัมมาชีพจากกรมฯ ๑ คน

๗.๓ จังหวัดแจ้งรายชื่อกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการฯ กรมฯ ทราบ

๗.๔ กรมฯ จัดทำหลักสูตรนักจัดการความรู้ชุมชน และเตรียมวิทยากรตามโครงการ

๗.๕ กรมฯ ประชุมทีมงานเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานตามโครงการฯ

๗.๖ กรมฯ จัดหาสถานที่เพื่อใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายนักจัดการความรู้ชุมชน

๗.๗ กรมฯ ดำเนินการจัดประชุมฯ ตามหลักสูตรนักจัดการความรู้ จำนวน ๓ วัน มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในการกิจ เพิ่มพูนทักษะในการจัดการความรู้ และผลักดันให้เกิดเครือข่ายนักจัดการความรู้ที่สามารถเป็นกลไกในการจัดการความรู้ชุมชนเพื่อยกระดับและขยายผลการพัฒนาเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างสัมมาชีพให้กับชุมชน

๗.๘ สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

ภาคผนวก

- หลักเกณฑ์การประเมินครัวเรือนสมาชิกชุมชนตัวอย่าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐
- แบบฟอร์มรูปเล่มแผนชุมชนระดับตำบล
- แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลที่มีวิทยากรสมาชิกชุมชนระดับหมู่บ้าน
- แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลครัวเรือนสมาชิกชุมชน
- แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามแนวทางสมาชิกชุมชน
- แบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสมาชิกชุมชน
- แบบฟอร์มแผนปฏิบัติการสร้างสมาชิกชุมชน

หลักเกณฑ์การประเมินครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

หลักเกณฑ์การประเมินครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ๓ มี ๒ ไม่

๓ มี

๑. มีสัมมาชีพ

- ๑.๑ ครัวเรือนประสบผลสำเร็จในการประกอบสัมมาชีพสามารถเป็นแบบอย่างได้
- ๑.๒ ครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน
- ๑.๓ ครัวเรือนมีการออม

๒. มีความสัมพันธ์ที่ดี

- ๒.๑ สมาชิกในครัวเรือนมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยและทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ
- ๒.๒ สมาชิกในครัวเรือนไม่มีการใช้ความรุนแรง
- ๒.๓ สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม องค์กร ในชุมชนอย่างน้อย ๑ กลุ่ม/องค์กร

๓. มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม

- ๓.๑ มีป้ายครัวเรือนและจัดระเบียบบ้านให้สะอาดถูกสุขลักษณะ
- ๓.๒ มีการบริหารจัดการขยะอย่างเหมาะสมไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม
- ๓.๓ มีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือสาธารณประโยชน์

๒ ไม่

๑. ไม่ติดยาเสพติด

- สมาชิกในครัวเรือนไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอบายมุขอื่น ๆ

๒. ไม่มีหนี้นอกระบบ

- สมาชิกในครัวเรือนไม่มีการกู้ยืมเงินนอกระบบ และไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว

เงื่อนไข

๑. พิจารณาคัดเลือกจากครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง (จำนวน ๒๓,๕๘๙ หมู่บ้าน) ที่ผ่านการส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน
๒. ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนต้องมีสตรีเป็นผู้มีบทบาทในการประกอบอาชีพด้วย

เกณฑ์ผ่านการประเมิน

- ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง ๓ มี ๒ ไม่ ครบทุกข้อ

ผู้ประเมินและวิธีการประเมิน

๑. ระดับอำเภอ

- คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ (กพสอ.) สนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชน และเป็นแกนหลักในการคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่าง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร่วมกับองค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพัฒนาชุมชนระดับอำเภอ พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่างตามเกณฑ์การประเมินอำเภอละ ๑ ครัวเรือน
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สรุปผลการคัดเลือกและรายงานจังหวัด

๒. ระดับจังหวัด

- คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด (กพสจ.) สนับสนุนการพัฒนาอาชีพของครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชน และเป็นแกนหลักในการคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่าง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดร่วมกับองค์กรที่เป็นทีมสนับสนุนการขับเคลื่อนสมาชิกพัฒนาชุมชนระดับจังหวัด พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่างตามเกณฑ์การประเมินจังหวัดละ ๑ ครัวเรือน ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพแก่ครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่าง จังหวัดละ ๕,๐๐๐ บาท
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด จัดส่งข้อมูลครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่างของจังหวัดให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค (กพสภ.) เพื่อคัดเลือกเป็นครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่างระดับภาค ๆ ละ ๓ ครัวเรือน ภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐

๓. ระดับภาค

- คณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค ติดตามสนับสนุนคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัดในการส่งเสริมครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชน และการคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่าง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค ร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาสตรีภาค พิจารณาคัดเลือกครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่างระดับภาค ๆ ละ ๓ ครัวเรือน เพื่อเข้ารับโล่รางวัลในส่วนกลาง
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดที่ตั้งภาค สรุปผลการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และรายงานผลพร้อมข้อมูลครัวเรือนสมาชิกพัฒนาชุมชนตัวอย่าง ส่งกรมฯ ภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๐

แบบประเมินครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง ปี ๒๕๖๐

๑. ข้อมูลครัวเรือนสัมมาชีพชุมชนตัวอย่าง

ชื่อ.....นามสกุล.....

เพศ.....อายุ.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่.....ซอย.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....โทรศัพท์.....

อาชีพ.....จำนวนบุคคลในครัวเรือน.....คน กลุ่ม/องค์กรที่เป็นสมาชิก.....

ด้านการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน (ตัวชี้วัด)	ผลการประเมิน
๑. มีสัมมาชีพ	๑.๑ ครัวเรือนประสบผลสำเร็จในการประกอบสัมมาชีพสามารถเป็นแบบอย่างได้ ๑.๒ ครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ๑.๓ ครัวเรือนมีการออม	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน
๒. มีความสัมพันธ์ที่ดี	๒.๑ สมาชิกในครัวเรือนมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยและทำกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ๒.๒ สมาชิกในครัวเรือนไม่มีการใช้ความรุนแรง ๒.๓ สมาชิกในครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรในชุมชนอย่างน้อย ๑ กลุ่ม/องค์กร	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน
๓. มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม	๓.๑ มีป้ายครัวเรือนและจัดระเบียบบ้านให้สะอาดถูกสุขลักษณะ ๓.๒ มีการบริหารจัดการขยะอย่างเหมาะสมไม่เป็นมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ๓.๓ มีส่วนร่วมในกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือสาธารณประโยชน์	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน ☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ด้านการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน (ตัวชี้วัด)	ผลการประเมิน
๔. ไม่ติดยาเสพติด	สมาชิกในครัวเรือนไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอบายมุขอื่น ๆ	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน
๕. ไม่มีหนี้นอกระบบ	สมาชิกในครัวเรือนไม่มีการกู้ยืมเงินนอกระบบ และไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน

ผลการประเมินผ่านจำนวน.....ด้านตัวชี้วัด
(ครัวเรือนสมาชิกชุมชนตัวอย่าง ต้องผ่านเกณฑ์การประเมินทั้ง ๓ มี ๒ ไม่ครบทุกข้อ)

(ลงชื่อ).....(ทีมสนับสนุนฯ ระดับจังหวัด)

(.....)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ).....(ทีมสนับสนุนฯ ระดับจังหวัด)

(.....)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ).....(ทีมสนับสนุนฯ ระดับจังหวัด)

(.....)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ).....(ทีมสนับสนุนฯ ระดับจังหวัด)

(.....)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

แผนชุมชนระดับตำบล ประจำปี พ.ศ.

ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

แผนชุมชนระดับตำบล ประจำปี พ.ศ.

คำอธิบายเพิ่มเติม - การลงวันที่ / เดือน นั้นขอให้ลงวันที่
จัดประชาคมเพื่อพิจารณาแผนชุมชนระดับตำบล แล้วมีมติ
เห็นชอบและรับรอง พร้อมประกาศใช้ กำหนดให้อยู่ในระหว่าง
เดือนมี.ค.-พ.ค. ของทุกปี (กรณีปี ๒๕๖๐ ให้อยู่ในภายใน
เดือนมกราคม) เสร็จแล้วลงลายมือของประธานศอช.ต.

ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

คณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล.....ได้ประชุม
พิจารณาแผนชุมชนระดับตำบล มีมติเห็นชอบและรับรองแล้ว

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ประธานคณะกรรมการ

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนตำบล.....

คำนำ

การจัดแผนชุมชนระดับตำบลฉบับนี้ มีความสำคัญยิ่งต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการจัดการตนเองของคนในตำบล ผ่านกลไกการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทุกหมู่บ้านในตำบล โดยมีการค้นหา รวบรวมข้อมูลความรู้ และสร้างกระบวนการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาหมู่บ้านเชื่อมโยงสู่ระดับตำบลที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริง สามารถแก้ไขปัญหาที่หมู่บ้านและตำบลเผชิญร่วมกันอยู่ได้ รวมทั้งก่อเกิดการค้นหาคำยจากทรัพยากรธรรมชาติ ฝีมือ ทักษะของคนในตำบล เพื่อแก้ไขปัญหาของตำบล ลดการพึ่งพาจากภายนอก เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้

สำหรับกระบวนการทบทวน และปรับปรุงแผนชุมชนระดับตำบลของตำบลได้ก่อเกิดจากกลไกของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) ที่เป็นการมีส่วนร่วมของผู้นำกลุ่ม/องค์การ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากทุกหมู่บ้าน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากส่วนราชการ/ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องภายใต้ทิวคณการทำงาน เพื่อร่วมกันบูรณาการปัญหาและ ความต้องการจากทุกหมู่บ้านเชื่อมโยงสู่ตำบล ผ่านเวทีประชาคมตำบลที่สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันจากข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บนำมารวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลจนไปสู่การกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านเชื่อมโยงสู่ตำบล โดยกำหนดออกมา ๓ กลุ่มโครงการ/กิจกรรม คือ โครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการได้เอง โครงการ/กิจกรรมที่ต้องดำเนินการร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก และโครงการ/กิจกรรมที่ต้องขอรับการสนับสนุนจากภายนอก

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบลหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนชุมชนระดับตำบลเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการ ประสานเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาอำเภอ จังหวัด/กลุ่มจังหวัด เพื่อการแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของหมู่บ้าน และตำบลได้อย่างทั่วถึง และอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพึ่งพาตนเองได้ของชุมชนต่อไป

คำอธิบายเพิ่มเติม – คำนำที่สร้างขึ้นนี้
ตำบลสามารถนำไปปรับ แก้ไขเพื่อ
ความสอดคล้องกับตำบลได้ทั้งนี้การลง
เดือนให้อยู่ระหว่างเดือนมีนาคม-
พฤษภาคม ของทุกปี (กรณีปี ๒๕๖๐
ให้อยู่ในภายในเดือนมกราคม)

ศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล
เดือน..... พ.ศ.

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของตำบล

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

- ๒.๑ จุดอ่อน จุดแข็ง
- ๒.๒ โอกาส ภัยคุกคาม
- ๒.๓ วิสัยทัศน์ (ทิศทางการพัฒนาตำบล)
- ๒.๔ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์

ส่วนที่ ๓ โครงการ/กิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

- ๓.๑ โครงการ/กิจกรรม เรียงตามลำดับความสำคัญ
- ๓.๒ โครงการ/กิจกรรม แยกแต่ละด้าน

ส่วนที่ ๔ การทบทวนแผนชุมชนระดับตำบล

ส่วนที่ ๕ เรื่องอื่นๆ (ที่เห็นว่าสำคัญและควรบรรจุไว้ในเอกสารการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล)

ภาคผนวก

แผนชุมชนระดับตำบล

ตำบล.....

อำเภอ.....

จังหวัด.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของตำบล

๑. แผนที่ตำบล

คำอธิบายเพิ่มเติม – แผนที่ตำบลนั้น สามารถวาดขึ้นเอง หรือใช้คอมพิวเตอร์ช่วยทำขึ้นก็ได้ ตามความถนัดและรวดเร็ว แต่ต้องมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

๑. แสดงอาณาเขตติดต่อ (ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก)
๒. ถนนในหมู่บ้านสายหลัก (ลาดยาง คอนกรีต ลูกรัง ดิน)
๓. แหล่งน้ำธรรมชาติ (แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง สระ)
๔. แหล่งน้ำประปา บ่อบาดาลสาธารณะ
๕. สถานที่ราชการ (วัด โรงเรียน สถานีอนามัย ป้อมตำรวจ ศูนย์เด็กฯ มัสยิด หอกระจายข่าว ศาลาหมู่บ้าน ศูนย์เรียนรู้ชุมชน/ศูนย์รวบรวมข้อมูลหมู่บ้าน)
๖. ที่ทำการกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.

๒. ประวัติความเป็นมาของตำบล

๓. พื้นที่ทั้งหมดไร่ หรือ ตารางกิโลเมตร

๔. อาณาเขต

ตำบล.....ตั้งอยู่ในอำเภอ..... จังหวัด.....ห่างจากอำเภอ.....
ไปทางทิศ..... กิโลเมตร ห่างจากจังหวัด.....ไปทางทิศ.....
.....กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ.....
ทิศใต้	ติดต่อกับ.....
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ.....
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ.....

๕. ลักษณะภูมิประเทศ

๖. จำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็น ชาย.....คน หญิง.....คน
- ๖.๑ ผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) รวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็น
ชาย.....คน หญิง.....คน
- ๖.๒ คนพิการ รวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็น ชาย.....คน หญิง.....คน

๗. จำนวนครัวเรือน ครัวเรือน

๘. การประกอบอาชีพ

๘.๑ อาชีพหลักของครัวเรือน

๘.๑.๑ อาชีพ.....	จำนวน.....ครัวเรือน
๘.๑.๒ อาชีพ.....	จำนวน.....ครัวเรือน
๘.๑.๓ อาชีพ.....	จำนวน.....ครัวเรือน
๘.๑.๔ อาชีพ.....	จำนวน.....ครัวเรือน

๘.๒ อาชีพเสริมหรืออาชีพรอง

๘.๒.๑ อาชีพ.....	จำนวน.....ครัวเรือน
๘.๒.๒ อาชีพ.....	จำนวน.....ครัวเรือน
๘.๒.๓ อาชีพ.....	จำนวน.....ครัวเรือน
๘.๒.๔ อาชีพ.....	จำนวน.....ครัวเรือน

๙. ผู้ว่างงาน จำนวน.....คน แยกเป็น

๙.๑ กลุ่มอายุ ๑๓ - ๑๘ ปี	จำนวน.....คน
๙.๒ กลุ่มอายุ ๑๙ - ๒๔ ปี	จำนวน.....คน
๙.๓ กลุ่มอายุ ๒๕ ปี ขึ้นไป	จำนวน.....คน

๑๐. ตำบลมีรายได้.....บาท/ปี รายจ่าย.....บาท/ปี
มีหนี้สิน.....บาท/ปี

๑๑. รายได้เฉลี่ยของประชากร (ตามเกณฑ์ จปฐ. ปี.....) จำนวน.....บาท/คน/ปี
ครัวเรือนยากจน (รายได้ไม่ถึง ๓๐,๐๐๐ บาท คน/ปี) ปี.....
จำนวน..... ครัวเรือน

๑๒. จำนวนกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ มีจำนวน.....กลุ่ม ดังนี้

๑๒.๑ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ	จำนวนสมาชิก.....คน
๑๒.๒ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ	จำนวนสมาชิก.....คน
๑๒.๓ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ	จำนวนสมาชิก.....คน
๑๒.๔ ชื่อกลุ่มกิจกรรม / อาชีพ	จำนวนสมาชิก.....คน

๑๓. กองทุนในตำบล มีจำนวน.....กองทุน ดังนี้

๑๓.๑ ชื่อกองทุน..... มีจำนวน.....กองทุน

มีงบประมาณรวม.....บาท

๑๓.๒ ชื่อกองทุน.....มีจำนวน.....กองทุน

มีงบประมาณรวม.....บาท

๑๓.๓ ชื่อกองทุน.....มีจำนวน.....กองทุน

มีงบประมาณรวม.....บาท

๑๓.๔ ชื่อกองทุน.....มีจำนวน.....กองทุน

มีงบประมาณรวม.....บาท

๑๔. ข้อมูลความต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานของประชาชน

๑๔.๑ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ.....จำนวน.....คน

๑๔.๒ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ.....จำนวน.....คน

๑๔.๓ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ.....จำนวน.....คน

๑๔.๔ ชื่อกิจกรรม/อาชีพ.....จำนวน.....คน

คำอธิบายเพิ่มเติม – การกรอกข้อมูลความต้องการพัฒนาฝีมือแรงงานของประชาชน นั้น ยกตัวอย่างเช่น ประชาชนในตำบลต้องการการฝึกอาชีพตัดผม ทำขนม และอาชีพข้างต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งผู้นำชุมชนต้องสำรวจสอบถามความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน

ตั้งแต่ข้อ ๑๕ เป็นต้นไป อยู่ในส่วนข้อมูลอื่น ๆ ที่ตำบลเห็นสมควรเพิ่มเติม

๑๕. ข้อมูลคมนาคม/สาธารณูปโภค

๑๕.๑ การเดินทางเข้าตำบล

คำอธิบายเพิ่มเติม – การกรอกข้อมูลการเดินทางเข้าหมู่บ้านนั้น ยกตัวอย่างเช่น จากอำเภอ.....ใช้ทางหลวง (สาย.....) ระยะ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ระยะประมาณ..... กิโลเมตร แยกขวาลงถนนลูกรัง ระยะทาง กิโลเมตร ถึงตำบล..... เป็นต้น

๑๕.๒ สาธารณูปโภค

คำอธิบายเพิ่มเติม – การกรอกข้อมูลสาธารณูปโภค นั้น ยกตัวอย่าง

- มีไฟฟ้าครบทุกครัวเรือน
- โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน..... แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน จำนวน..... แห่ง
- ที่อ่านหนังสือ จำนวน..... แห่ง
- ศาลาประชาคม จำนวน..... แห่ง
- ป้อมตำรวจ จำนวน..... แห่ง

เป็นต้น

๑๕.๓ แหล่งน้ำ

คำอธิบายเพิ่มเติม – การกรอกข้อมูลแหล่งน้ำ นั้น ยกตัวอย่าง

แหล่งน้ำตามธรรมชาติ

- ลำห้วย จำนวน..... แห่ง
- คลอง จำนวน..... แห่ง
- สระ จำนวน..... แห่ง

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นในหมู่บ้าน

- บ่อบาดาล จำนวน..... แห่ง
- สระน้ำ จำนวน..... แห่ง

เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยภายในหรือสภาพแวดล้อมภายใน จะทำให้ตำบลทราบถึงความสามารถหรือความเป็นตัวตนของตำบล

(๑) จุดอ่อน คือ ลักษณะหรือข้อด้อยของตำบลเมื่อเทียบกับตำบลอื่น

(๑.๑)

(๑.๒)

(๑.๓)

(๒) จุดแข็ง คือ ศักยภาพความสามารถหรือข้อเด่นของตำบลเมื่อเทียบกับตำบลอื่น

(๒.๑)

(๒.๒)

(๒.๓)

คำอธิบายเพิ่มเติม- ตำบลสามารถวิเคราะห์จุดอ่อน/จุดแข็ง
โดยระบุแยกออกเป็นด้าน ๆ ได้ดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ
- ด้านสังคม (เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม)
- ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย
- ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- ด้านสาธารณสุข

**๒.๒ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก หรือสภาพแวดล้อมภายนอก จะทำให้ตำบล
ทราบถึงโอกาสและอุปสรรคการทำงานของตำบล**

(๑) โอกาส

(๑.๑)

(๑.๒)

(๑.๓)

(๒) อุปสรรค

(๒.๑)

(๒.๒)

(๒.๓)

การค้นหาคำศักยภาพ/กำหนดตำแหน่งหรือจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของตำบล (positioning)
(เพื่อประมวลจุดแข็ง โอกาส ศักยภาพ นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์หรือความฝัน Dream ของตำบล)

การค้นหาความพร้อม ความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของพื้นที่ตำบลนั้น ๆ พิจารณาจาก
ความเป็นภูมิปัญญาหรือคุณค่าของท้องถิ่น เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง
(หรือเป็นเส้นเลือดใหญ่ของชุมชน) ก่อให้เกิดรายได้มากพอสมควร และจะต้องไม่เริ่มจากศูนย์
นำศักยภาพที่มีในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า

๒.๓ วิสัยทัศน์ (ทิศทางการพัฒนา)

(วิสัยทัศน์ คือ ความต้องการหรือสิ่งสะท้อนถึงทิศทางของการพัฒนาตำบลในอนาคต/
ภาพในอนาคตของตำบล ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงทิศทางที่ตำบลต้องการจะมุ่งไปในอนาคต
โดยอาศัยการวิเคราะห์จากความรู้ ความสามารถ หรือสิ่งที่มีอยู่ในตำบลเพื่อกำหนด
สิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต จุดมุ่งหมายสำคัญของการกำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อกระตุ้นให้เกิด
การร่วมแรงร่วมใจกันในการพัฒนาตำบล)

ตัวอย่างวิสัยทัศน์ :

- เป็นตำบลปลอดภัยาสพฤตติ พึ่งพาตนเองตามวิถีพอเพียง
- หมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ เชิงวัฒนธรรม/ เชิงวิถีเกษตรอินทรีย์

๒.๔ ยุทธศาสตร์ ประเด็นยุทธศาสตร์ หรือการการทำความผ่นให้ชัด

(ยุทธศาสตร์ คือ แผนและนโยบายในการทำงานของตำบลให้เป็นไปเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้
ตัวอย่างยุทธศาสตร์ :

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพตติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

ทั้งนี้ การเขียนประเด็นยุทธศาสตร์ ควรใช้ข้อความหลักสำคัญไม่ต้องอธิบายรายละเอียด)

๒.๕ กลยุทธ์

(กลยุทธ์ คือ หลัก วิธีการ และแนวทางในการปฏิบัติตามประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่
จุดมุ่งหมายตามวิสัยทัศน์)

ตัวอย่างกลยุทธ์ :

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพตติ

กลยุทธ์ ๑ การสร้างภูมิคุ้มกันในตำบล

กลยุทธ์ ๒ การป้องกันปัญหาเสพตติ (ภายใน/นอกตำบล)

๒.๖ การวิเคราะห์ปัญหาของตำบล

ลำดับ ความ สำคัญ ของ ปัญหา	ชื่อ ปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ข้อมูลบ่งชี้สภาพ ขนาด และ ความรุนแรงของปัญหา	แนวทางการ แก้ไขปัญหา

ตัวอย่างการวิเคราะห์ปัญหาของตำบล

ลำดับ ความ สำคัญของ ปัญหา	ชื่อปัญหา	สาเหตุของปัญหา	ข้อมูลบ่งชี้สภาพ ขนาด และ ความรุนแรงของปัญหา	แนวทางการ แก้ไขปัญหา
๑	ปัญหา ความ ยากจน	- ผลผลิตราคาตกต่ำ - ไม่มีอาชีพเสริม - ไม่มีการจัดบัญชี ครัวเรือน	- ตกเกณฑ์ จปฐ.ข้อ ๒๓ คนในครัวเรือนมี รายได้เฉลี่ยน้อยกว่าคนละ ๓๐,๐๐๐ บาท ต่อปี ๙๐ ครัว. - ตกเกณฑ์ จปฐ. ข้อ ๒๔ ครัวเรือนไม่มี การออมเงิน - ครัวเรือนเป็นหนี้ในระบบ ร้อยละ ๗๕	

ส่วนที่ ๓ โครงการ/กิจกรรมการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

๓.๑ โครงการ/กิจกรรม เรียงตามลำดับความสำคัญ (รวมทุกด้าน)

ลำดับที่	ชื่อ โครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย	ประเภทของแผนด้านต่าง ๆ (ระบุ ✓)					วิธีการ ดำเนินการ (ระบุ ✓)		
				ด้านเศรษฐกิจ	ด้านสังคม	ด้านทรัพยากร ฯ	ด้านความ มั่นคงฯ	ด้านการ บริหารจัดการ	ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่น ทำให้
คำอธิบายเพิ่มเติม - รูปแบบหรือตารางการนำเสนอสามารถปรับให้สอดคล้องกับหน่วยงานแหล่งงบประมาณ เน้นตามรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือตามประเด็นยุทธศาสตร์พัฒนาอำเภอ/จังหวัด หรือหน่วยงานอื่น											
คำอธิบายเพิ่มเติม - โครงการรวมทุกด้านเรียงตามลำดับความสำคัญตรงนี้ ให้กรอกข้อมูลโครงการ/ กิจกรรมทุกโครงการในลักษณะการบูรณาการ ชื่อ/งบประมาณ ระบุพื้นที่เป้าหมายที่ดำเนินการรวมไว้ ในช่องเดียวกัน ทั้งที่หมู่บ้านทำเอง / หน่วยงานราชการ เช่น อบต./ ปกครอง/พัฒนาชุมชน/เกษตร/ สาธารณสุข ฯลฯ ให้การสนับสนุน และโครงการที่หมู่บ้านทำร่วมกับหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานอื่น ๆ โดยเมื่อกรอกข้อมูลโครงการ/กิจกรรมตารางรวมทุกโครงการให้แล้วเสร็จ โดยตารางต่อ ๆ ไป เป็นการแยก โครงการตามด้านต่าง ๆ ก็สามารถคัดลอกโครงการจากตารางรวมทุกด้านนี้ไปวางตามแต่ละด้านได้เลย ไม่ต้องพิมพ์ใหม่ แล้วจึงจัดทำข้อมูลส่วนอื่น ๆ ให้ครบถ้วน											

๓.๒
 โครงการ/กิจกรรม แยกตามด้าน

๑. ด้านเศรษฐกิจ

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ระยะเวลาดำเนินการ	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินการ)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	
คำอธิบายเพิ่มเติม - ควรแยกโครงการ/แผนงานที่เป็นการสร้างสัมมาชีพชุมชนไว้ในกลุ่มเดียวกันให้ชัดเจน								

๒. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ระยะเวลาดำเนินการ	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินการ)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	

๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ระยะเวลาดำเนินการ	รายละเอียด/วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วยดำเนินการ)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่นทำให้	

๔. ด้านความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะเวลา ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วย ดำเนิน งาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่น ทำให้	

๕. ด้านบริหารจัดการ

ลำดับที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ	เป้าหมาย/ ระยะเวลา ดำเนินการ	รายละเอียด/ วิธีดำเนินการ	วิธีการดำเนินการ (ระบุ ✓)			หมายเหตุ (หน่วย ดำเนิน งาน)
					ทำเอง	ทำร่วม	หน่วยงานอื่น ทำให้	

ส่วนที่ ๔ การทบทวนแผนชุมชนระดับตำบล

(ให้ตำบลมีการทบทวนแผนชุมชนระดับตำบลเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อให้แผนชุมชนระดับตำบลเป็นปัจจุบันและมีข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง)

วัน/เดือน/ปี	ทบทวนครั้งที่	มติที่ประชุม	จำนวนผู้เข้าร่วมประชุม	หมายเหตุ
<u>คำอธิบายเพิ่มเติม</u> - การทบทวนแผนฯ นั้น แบ่งออกได้เป็น ๒ ครั้งสำคัญ คือ ๑) ทบทวนครั้งที่ ๑ (ระหว่างเดือน มี.ค-พ.ค. ของทุกปี) (กรณีปี ๒๕๖๐ ให้อยู่ภายในเดือนธันวาคม) ประชุมประชาคมตำบลเพื่อพิจารณาร่างแผนชุมชนระดับตำบลตามที่ คณะกรรมการศอช.ต.จัดทำขึ้น ๒) ทบทวนครั้งที่ ๒ (เดือน พ.ค. ของทุกปี) (กรณีปี ๒๕๖๐ ให้อยู่ภายในเดือนมกราคม) ประชุมประชาคมตำบลเพื่อร่วมพิจารณาร่างแผนฯ อีกครั้ง เพื่อให้ความเห็นชอบแผนฯ				

ภาคผนวก

คำอธิบายเพิ่มเติม สำหรับภาคผนวกให้แนบเอกสารดังนี้

- บันทึกรายงานการประชุม
- รายละเอียดโครงการ/กิจกรรม (เต็มรูปแบบ)
อาจเลือกจัดทำเฉพาะโครงการอันดับที่ ๑-๕
- สรุปข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๕๙ /ข้อมูล กชช.๒ค ปี ๒๕๕๘
- ภาพกิจกรรม
- อื่นๆ ตามความเหมาะสม

แบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน กิจกรรมเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

คำชี้แจง : แบบฟอร์มนี้สำหรับทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ลงพื้นที่เยี่ยมเยียน ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ ทั้ง ๒๐ ครัวเรือน ในวันที่ ๓ ของกิจกรรมเตรียมความพร้อม ทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน โดยแบ่งตามสัดส่วนของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ๑ คน ต่อ ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ๔ ครัวเรือน

โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

๑. สถานที่ดำเนินการ หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๒. วันที่ดำเนินการ.....

๓. ผลการติดตามและเยี่ยมครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ จำนวน ๔ ครัวเรือน
(ให้ระบุชื่อผู้แทนครัวเรือนที่เข้าอบรมอาชีพ)

๑) ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....

อาชีพ.....

ความพร้อม.....

โอกาสของความสำเร็จ.....

แนวโน้มการรวมกลุ่ม.....

ปัญหาอุปสรรค.....

๒) ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....

อาชีพ.....

ความพร้อม.....

โอกาสของความสำเร็จ.....

แนวโน้มการรวมกลุ่ม.....

ปัญหาอุปสรรค.....

๓) ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....

อาชีพ.....

ความพร้อม.....

โอกาสของความสำเร็จ.....

แนวโน้มการรวมกลุ่ม.....

ปัญหาอุปสรรค.....

๔) ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....
 อาชีพ.....
 ความพร้อม.....
 โอกาสของความสำเร็จ.....
 แนวโน้มการรวมกลุ่ม.....
 ปัญหาอุปสรรค.....

๔. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

๕. ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....

(ผู้แทนทีมวิทยากรสัมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน)

(.....)

วันที่.....เดือน.....ปี.....

แบบฟอร์มการติดตามครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน กิจกรรมส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน

คำชี้แจง : แบบฟอร์มนี้สำหรับทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้านลงพื้นที่ เข้าร่วมให้การสนับสนุนในการฝึกปฏิบัติฯ ของครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ ทั้ง ๒๐ ครัวเรือน ในวันที่ ๕ ของกิจกรรมส่งเสริมการสร้างสัมมาชีพชุมชนในระดับหมู่บ้าน โดยแบ่งตามสัดส่วนของทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน ๑ คน ต่อ ครัวเรือนสัมมาชีพชุมชน ๔ ครัวเรือน

โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

๑. สถานที่ดำเนินการ หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๒. วันที่ดำเนินการ.....

๓. ครัวเรือนเป้าหมายที่ต้องการฝึกอาชีพ จำนวน ๔ ครัวเรือน ประกอบด้วย
(ระบุชื่อผู้แทนครัวเรือนที่เข้าร่วมการอบรมอาชีพ)

๑) ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....อาชีพ.....

๒) ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....อาชีพ.....

๓) ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....อาชีพ.....

๔) ชื่อ-สกุล.....บ้านเลขที่.....อาชีพ.....

๔. ผลการดำเนินงาน (ระบุว่าครัวเรือนมีความเข้าใจในอาชีพอย่างไร การปฏิบัติจริงเป็นอย่างไร)

๑).....

๒).....

๕. ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

.....

๖. ข้อเสนอแนะ

.....

ลงชื่อ.....

(ผู้แทนทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน)

(.....)

วันที่.....เดือน.....ปี.....

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลทีมวิทยากรสัมนาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

บ้าน..... หมู่ที่ ตำบล

อำเภอ จังหวัด

จำนวน หมู่บ้านละ ๕ คน

ที่	ชื่อ - สกุล	เลขประจำตัวประชาชน	บ้านเลขที่	อายุ (ปี)	อาชีพ	เบอร์โทรศัพท์	ความเชี่ยวชาญ/ความสำเร็จในอาชีพของประชาชน (ระบุอาชีพตามกลุ่ม)				หมายเหตุ
							ภาคการเกษตร	การแปรรูป (OTOP /SME)	การท่องเที่ยวชุมชน	อื่นๆ	

ลงชื่อ.....พัฒนากรประจำตำบล

(.....)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลครัวเรือนสัมนาชีพชุมชน

บ้าน..... หมู่ที่ ตำบล

อำเภอ จังหวัด

จำนวน หมู่บ้านละ ๒๐ ครัวเรือน (ครัวเรือนละ ๑ คน)

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	อายุ (ปี)	อาชีพ	การศึกษา	เบอร์โทรศัพท์	อาชีพที่ต้องการฝึกอบรม (ระบุ)	ระยะเวลาที่ต้องการฝึก	จัดกลุ่มอาชีพ (ระบุเลข)	หมายเหตุ

ลงชื่อ.....พัฒนากรประจำตำบล

(.....)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

หมายเหตุ : จัดกลุ่มอาชีพ หมายถึงให้ระบุเลขลงในช่อง

๑) ภาคการเกษตร เช่น ปลูกพืช เกษตรผสมผสาน เลี้ยงสัตว์ ประมง เป็นต้น

๒) นอกภาคการเกษตร เช่น งานหัตถกรรม ทอผ้า จักสาน OTOP รวมถึงภาคบริการ การตลาด เป็นต้น

๓) ด้านการท่องเที่ยวชุมชน รวมถึงการสร้างจุดขายที่โดดเด่นของแต่ละชุมชน และสร้างรายได้จากองค์ความรู้ในชุมชน

๔) อื่น ๆ เช่น พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เป็นต้น

แบบฟอร์มทะเบียนข้อมูลกลุ่มอาชีพที่จัดตั้งขึ้นตามแนวทางสัมมาชีพชุมชน

จังหวัด

จำนวนกลุ่มอาชีพ.....กลุ่ม

ที่	ชื่อกลุ่ม	วันที่เดือนปีที่จดทะเบียน	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	เบอร์โทรศัพท์	ระบุอาชีพ/ผลิตภัณฑ์ตามกลุ่ม				หมายเหตุ
							ภาคการเกษตร	การแปรรูป (OTOP/SME)	การท่องเที่ยวชุมชน	อื่น ๆ	

ลงชื่อ.....พัฒนากรประจำตำบล

(.....)

วัน.....เดือน.....พ.ศ.

แบบฟอร์มแผนปฏิบัติการสร้างสัมมาชีพชุมชน

บ้าน.....หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน	กลุ่มเป้าหมาย	สถานที่ดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	งบประมาณ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้รับผิดชอบ

หมายเหตุ : ใช้จัดทำตามโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับจังหวัด และโครงการประชุมเตรียมความพร้อมทีมวิทยากรสัมมาชีพชุมชนระดับหมู่บ้าน

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

- นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์
- นายอรรชัช สุัมพันธ์รัตน์
- นายทวีป บุตรโพธิ์
- นางสาวเพ็ญแข ศรีสุทธิกุล
- นายไพบุลย์ บุณสันติ

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน
ผอ.สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน
พัฒนาการจังหวัดราชบุรี
รักษาการในตำแหน่ง
นักวิชาการพัฒนาชุมชนเชี่ยวชาญ

ผู้รวบรวม/เรียบเรียง

- นายจำเริญ แหวนเพชร
- นางบุบผา เกิดรักษ
- นางสาวพิมพ์ชนา พิชาพันธ์โกสิน
- นางสาวนิรัตน์ เกื้อแสง
- นายอนันต์ เลิศแสง

ผอ.ก.ส่งเสริมการบริหารจัดการชุมชน
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ออกแบบปก

นายภานุมาศ ตริสุวรรณ

เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาปฏิบัติงาน

ปีที่พิมพ์

ตุลาคม ๒๕๕๙

จำนวนที่พิมพ์

๓๐,๐๐๐ เล่ม

จัดทำโดย

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ชั้น ๕
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

จัดพิมพ์โดย

บริษัท บีทีเอสเพรส จำกัด
๑๒๑/๓๐ หมู่ที่ ๔ ซอยรามอินทรา ๑๙ ถนนรามอินทรา
แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

“ ไม่เบียดเบียนตนเอง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เบียดเบียนสิ่งแวดล้อม
คำนึงถึงความเป็นธรรมชาติ ”